

MIMOŘÁDNÉ ČÍSLO BULLETINU NPC

EXTÁZE

autor: npor. Ing. Jiří BOLEHOVSKÝ

Souhrn:

Článek věnovaný Extázi se snaží přiblížit význam tohoto pojmu jak odborníkům, tak široké veřejnosti. Jsou zde shrnuty nejčastěji kladené otázky související s kriminalisticko-technickým zkoumáním z oboru chemie, ale i z oboru toxikologie a soudního lékařství. Jsou zde popsány způsoby nezákonné výroby MDMA (resp. MDA) a obrázky některých typických tablet XTC.

Klíčová slova: MDMA, XTC, Extáze, tablety, výroba, toxikologie, logo

Summary:

Submitted study on Ecstasy strains for explanation of this matter both to experts and general public. This article is summing up the topics related with forensic chemistry with additional respect to toxicology and forensic medicine aspects. Some ways of illicit manufacture of MDMA (and also MDA) are described bellow and some photos of more frequently XTC tablets with their characteristic logos are presented.

Keywords: MDMA, XTC, Ecstasy, tablets, manufacture, toxicology, logo

Předmluva

Podle Ottova slovníku naučného [1]: “Ekstáza (z řec.), vyjevení, vytržení, zvláštní stav zakaleného vědomí s fysiognomickým výrazem úžasu, obdivu, nadšení. Nejčastěji jeví veškeré svalstvo jednotvárnou, neměnnou napjatost, pohyby a posuny jsou obmezeny na míru nejmenší, tak že řídkěji slyšeti vzdechy toužebné, slova úctyplné oddanosti, vroucí něhy. Pozorovateli je nápadno, že osoba, ačkoliv celým vzezřením dokazuje intenzivní psychickou vzrušenost, nedbá dotazů a domluv, nevšímá si dějů, které kolem ní se odehrávají, alespoň na ně nereaguje, chová sem jako by neviděla, neslyšela, necítila. Její pozornost, soustředěná na niterné psychické pochody, nedá se snadno od nich odvrátiti. Zevnější vlivy nemají buď naprosto přístupu do jejího vědomí, nebo jsou tam připouštěny jen kuse a povrchně, následkem čehož také nemohou zůstat po sobě jasných a souvislých vzpomínek. Proto po procitnutí obyčejně neví osoba co se s ní a okolo ní sběhlo. Čím její mysl po čase ekstáze byla zabrána, dá se vytušiti někdy z chování, někdy z ústních projevů. ale obyčejně dozvídáme se teprve z pozdějšího dodatečného líčení, že byl její duševní obzor vyplněn zjevy subjektivními, zpravidla zrakovými halucinacemi. Přeludné tyto obrazy oplývají velkolepou nádherou, oslňujícím leskem, pestrou barvitostí. Co do obsahu převládá obyčejně ráz náboženský a mystický, ale také postavy vznešeného světa a pohlavně smyslné zjevy mísivají se do zjevení. Stav ekstatické pozorujeme nejčastěji na podkladu hysterickém a epileptickém, řídkěji při jiných tvarech chorob duševních.”

Jak je patrné z výše uvedené citace díla, které bylo poprvé knižně vydáno na přelomu 19 a 20 století, nezměnil se význam slova Ekstáza ani během uplynulých 100 let, i když ho dnes používáme i v širších souvislostech a píšeme jej Extáze.

Úvod

Pro některé lidi je v dnešní době slovo Extáze spojováno pouze s drogou ve formě tablety obsahující účinnou látku MDMA (3,4-methylenedioxy-N-methyl-amphetamin). Pro

mnoho odborníků je však tento pojem mnohem širší a zahrnuje všechny nezákonně vyráběné lékové přípravky (tablety, kapsle, želatinové tobolky, čípky atd.) obsahující látky, které podléhají kontrole nebo jsou zakázány zákonem. Pro forensní chemiky je pak výraz Extáze chápán většinou jako výrobek lékového charakteru, tedy nejčastěji tableta nebo kapsle, který obsahuje některý z derivátů PEA (phenethylaminu) [2].

Historie

MDA (3,4-methylenedioxyamphetamin – jeden z derivátů PEA, který je svou povahou i strukturou nejbližší MDMA) byl poprvé syntetizován v Německu v roce 1898 a poté byl v roce 1914 uveden firmou Merck na trh jako látka omezující chuť k jídlu. V roce 1941 byla tato látka testována u nemocných trpících Parkinsonovou nemocí, ale bylo od ní upuštěno, když se u nich projevovala strnulost svalů. Přibližně v tom samém čase byla zastavena i výroba anorektika obsahujícího MDA, protože i zde byly zaznamenány zvláštní vedlejší účinky. V šedesátých letech bylo MDA nejdříve v USA a poté i ve Velké Británii široce rozšířeno jako “droga lásky” ale bylo kontrolováno.

MDMA bylo poprvé objeveno v roce 1912 německou firmou Merck a byl patentováno 16.5.1914 jako anorektikum s komickými vedlejšími účinky, ačkoliv se nikdy nedostalo na trh [3]. V padesátých letech bylo (pod krycím názvem *Experimental Agent 1475*) testováno armádou USA na zvířatech za účelem použití v chemické válce. Získalo popularitu okolo roku 1972 jako legální náhrada MDA [5]. Někteří terapeuti v USA jej používali v manželských poradnách jako látku snižující nepřátelství, ale protože začalo být stále více užíváno “rekreačním” způsobem, bylo v roce 1985 zakázáno.

V ČR je MDMA zakázanou látkou od roku 1988 (bylo uvedeno ve skupině I přílohy č. 4 Seznamu psychotropních látek k nařízení vlády ČSR č.192/1988 Sb. o jedech a některých jiných látkách škodlivých zdraví) a dnes patří mezi *psychotropní látky* ve smyslu zákona č. 167/1998 Sb. /příloha č. 4/.

Chemické složení

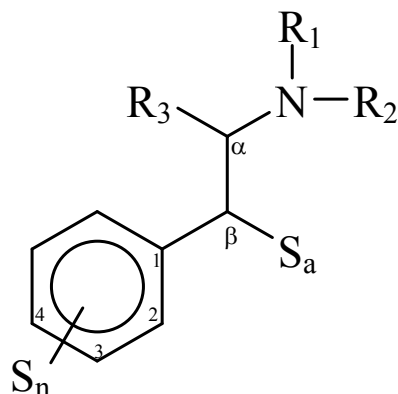
Základní struktura, od které se odvozují všechny Extáze (též obecně označovaným: XTC, X, Ecstasy, Extáze, Extase, Extoška, E [:éčko], bobule, tablety lásky, “rave¹ drugs” taneční droga, atd.), je phenethylamin (Obr. 1). Tato struktura může být libovolně substituována různými funkčními skupinami (Shulgin popisuje 179 derivátů), z nichž ty nejčastější jsou uvedeny níže (Tab. 1). Je s podivem, že tyto deriváty jsou popsány, tedy existují a byly již někdy syntetizovány, ale účinek řady z nich není zatím přesně znám. Některé z nich mají prokazatelně významný vliv na centrální nervovou soustavu (CNS) a přesto nejsou zákonem zakázány ani kontrolovány, ale některé jsou neaktivní, přestože je jejich struktura velmi podobná.

Triviální název	Strukturní název
amphetamin	α -methyl-phenethylamin
methamphetamin	N, α -dimethyl-phenethylamin
2C-B	4-bromo-2,5-dimethoxy-phenethylamin
DOB	4-bromo-2,5-dimethoxy- α -methyl-phenethylamin
ephedrin, pseudoefedrin	N, α -dimethyl- β -ol-phenethylamin
MBDB	N-methyl- α -ethyl-3,4-methylenedioxy-phenethylamin

¹ akce, kde lidé tancují a užívají Extázi.

MDA	α -methyl-3,4-methylenedioxy-phenethylamin
MDEA	N-ethyl- α -methyl-3,4-methylenedioxy-phenethylamin
MDMA	N, α -dimethyl-3,4-methylenedioxy-phenethylamin
phentermin	α,α' -dimethyl-phenethylamin
PMA	4-methoxy- α -methyl-phenethylamin
PMMA	4-methoxy-N, α -dimethyl-phenethylamin

Tab. 1 Přehled nejčastěji se vyskytujících derivátů phenethylaminu (v abecedním pořadí)

Obr. 1 Obecný strukturální vzorec phenethylaminů. Pro PEA je $R_1=R_2=R_3=S_a=S_n=H$

MDMA je tedy podle chemického názvosloví (v souladu s použitím obecné struktury PEA) N, α -dimethyl-3,4-methylenedioxy-phenethylamin a v ČR je to nejčastější hlavní obsahová látka Extáze. Více jak 95% všech Extází zajištěných na území ČR obsahuje jako hlavní účinnou látku MDMA. Kromě tohoto názvu je možné se setkat s touto drogou pod původním názvem *Adam*, který je charakteristický právě pro MDMA, stejně jako název *Eva* pro MDEA.

Aplikace

Extáze je nejčastěji prodávána ve formě tablet (někdy i ve formě kapslí nebo želatinových tobolek), které se v současné době příliš neliší svou kvalitou a provedením od hromadně vyráběných lékových prostředků (HVLP). Tablety Extáze jsou většinou charakteristické svým vzhledem - tj. výrazným barevným provedením a/nebo specifickým logem vyraženým na tabletě. Způsob aplikace je tedy většinou per os (spolknutí nebo cucání tablety), ale není ani vyloučeno užívání injekčním způsobem nebo šňupáním.

Kombinace s jinými drogami

MDMA se nejčastěji kombinuje s cannabisem (marihuana), alkoholem, LSD nebo jinými deriváty PEA, obvykle amfetaminem.

Kombinace s marihuanou je často prováděna tak, že se marihuanová cigareta (“joint”) kouří ve fázi doznívání (“dojezd”, angl. “chill-out”) účinků MDMA.

Alkohol je stále mezi mládeží nejoblíbenější “drogou” a proto ke kombinaci alkohol - MDMA dochází většinou nechtěně. Konzument obvykle pije alkohol a teprve potom mu někdo nabídne Extázi. Alkohol však tlumí účinky Extáze a prohlubuje dehydrataci (viz níže).

Mnoho uživatelů bere “speed” (kombinace jedné tablety Extáze s 0,5 g amfetaminu, i když pod názvem “speed” je možné koupit i samotný amfetamin). Jelikož se účinky těchto dvou látek potencují, dochází k prodloužení celkového prožitku.

Pro zvýšení sexuálního apetitu (u mužů zlepšení erekce), který mnohdy MDMA utlumuje, se doporučuje kombinace s 2C-B. Pokud se vezme 2C-B při doznívání účinků MDMA, dochází k asimilaci jejich účinků a prožitek přechází do intelektuální roviny.

Za účelem sebezkoumání se někdy bere kombinace Extáze a ketaminu.

Pokud chce mít konzument zážitek spojený s halucinogenním vjemem, kombinuje MDMA s dávkou LSD (v USA nazývaný “candy-flip”) nebo s halucinogenními houbami, což zároveň prodlouží působení asi dvakrát.

V případech předávkování uvádějí konzumenti účinnou kombinaci MDMA s léčivem Prozac², vitaminovými nápoji [3] a velkým množstvím tekutin. Naopak jako negativní jsou popisovány kombinace s antidepresivy nebo jinými inhibitory typu MAO (monoamino oxidáza), např. HVLP s účinnou látkou fenfluramin³. Tyto informace však nejsou příliš věrohodné a ani odborné studie v této oblasti nejsou jednotné.

Proč tablety?

Proč začala být droga Extáze distribuována jako tablety? Jak již bylo uvedeno v úvodu, bylo MDMA z počátku součástí legálně vyráběných léků. Nepředpokládá se injekční způsob aplikace, ze kterého by mohlo mít mnoho konzumentů strach a dále je zde umocněn psychologický aspekt, že nejde o drogu, ale o lék, který “nemůže ublížit“. Jelikož právě mládež (15 – 18 let) je hlavní cílovou skupinou výrobců Extázi, zaměřuje se na ni cílená skrytá reklama ve formě log tablety. Logem mohou být symboly renomovaných firem, postavičky z kreslených seriálů nebo motivy současného života (viz obrazová příloha č. 3).

Cena a zisky

Na českém “černém trhu”, tedy obvykle na diskotékách, house, techno či rave párty, se pohybuje cena jedné dávky (1 ks tablety s obsahem okolo 100 mg MDMA báze) Extáze průměrně 180 - 350⁴ Kč. Jsou ale i krajní případy, kdy cena klesla na 50 Kč nebo se naopak vyšplhala na 500 Kč za tabletu.

Pro srovnání, cena podobné tablety na americkém trhu je 10 – 30 \$, na britském je to 8 – 15 £ a na německém 10 – 15 €.

Při finanční kalkulaci nákladů na výrobu 1 tablety Extáze (MDMA) z PMK (výrobní cena se pohybuje maximálně 1 Kč/tableta) by byla při poloprovozním uspořádání návratnost největší investice, kterou představuje jednoduchý tabletovací stroj v ceně cca 250.000 Kč, asi 10 minut práce tohoto zařízení. Pokud by se jednalo o výrobu tablet přímo z předem připravené tabletovací směsi, byla by návratnost vstupních investic pravděpodobně ještě rychlejší.

² antidepresivum III. generace s účinnou látkou fluoxetin, která patří mezi SSRI (selektivní inhibitory zpětného vychytávání serotoninu) a způsobuje v synaptické šterbině zvýšení serotoninu, který působí na postsynaptické receptory. V ČR není Prozac registrován, ale jsou registrovány jiné HVLP obsahující fluoxetin: APO-FLUOXETIN, DEPRENON, DEPRES aj. [4]

³ V ČR je registrován pouze jediný HVLP (ISOLIPAN) obsahující dexfenfluramin, což je serotoninergně působící anorektikum

⁴ Údaj o ceně vychází z poznatků Národní protidrogové centrály (NPC) 9/2000, který koresponduje s informacemi samotných uživatelů z přelomu roku 2001/2002

Cena 1 tablety se na začátku prodejního řetězce (tedy v prodeji výrobce - dealer nebo dealer - dealer) v současnosti pohybuje okolo 40 – 60 Kč.

Účinná a smrtelná dávka

Obvyklá účinná dávka MDMA (báze) bývá v rozmezí 80 - 150 mg. Dávky přesahující 180 mg bývají většinou spojovány již s negativními vedlejšími účinky. Existují však případy, kdy konzumenti záměrně vyhledávají stavy související s nadměrně vysokou dávkou (více než 10 tablet najednou - “booster dose”), možná způsobené zvýšenou tolerancí.

Letální dávka pro MDMA není literaturou uváděna, i když jsou známy případy úmrtí po požití Extáze v kombinaci s jinými látkami, popřípadě ve zcela specifických situacích (spolu se zdravotním stavem apod.). Smrtelnou dávku je možné také odvodit z literárního údaje, který se týká MDA [8], kde je uváděna odhadnutá smrtelná dávka 0,5 g (tj. 5 tablet Extáze s průměrným obsahem 100 mg MDA).

Přestože jsou uváděny případy, kdy byla post-mortem zjištěna v těle přítomnost MDMA nebo jejich metabolitů, není nám známa literární citace, kdy by takové úmrtí bylo spojováno pouze s předávkováním MDMA. Naopak je popisován případ, kdy žena přežila dávku 100 tablet najednou [9].

Účinky na organismus

MDMA je podobně jako methamphetamin látka s psychostimulačním účinkem a řadí se mezi sympatomimetické aminy s účinkem na centrální a periferní nervovou soustavu. Patří mezi serotoninergní neurotoxiny, které podporují uvolnění serotoninu (5-HT) a brání jeho zpětnému vychytávání. Kromě účinku na serotoninergní systém je popisován vliv i na dopaminoergní a GABA ergní systém.

Po aplikaci běžné dávky (okolo 100 mg) se účinky dostavují po 30 - 60 minutách, trvání hlavního účinku je v rozmezí 2 až 3 hodin a k doznívání dochází po 6 hodinách po podání.

Vyhledávanými vlastnostmi Extáze, proto se jí říká droga lásky nebo taneční droga, jsou získané pozitivní pocity spojené s jejími stimulačními účinky (konzumenti mohou protancovat celou noc bez pocitu fyzické vyčerpanosti) a s emočními pocity lásky, důvěry a empatie, které jim droga nahrazuje. Nejde zde však tolik o pocity lásky fyzické jako spíše o lásku emoční.

Jako nežádoucí stavy po užití jsou konzumenty popisovány žaludeční nevolnost, nervozita, nespavost, neklid, podrážděnost, pocity deprese a únava, někdy i halucinace nebo pocity pronásledování.

Největším rizikem při aplikaci Extáze jsou nevypočitatelné reakce při jejím požití. Na výsledný efekt, který se dostaví po užití Extáze, má vliv zdravotní stav, aktuální psychický stav, kombinace s jinými látkami apod. Dalším důležitým a možná nejtragičtějším negativním aspektem je možnost záměny účinné látky v Extázi za jinou, mnohdy nebezpečnější substanci. Ve vlastní praxi jsme se setkali s tabletami, které neobsahovali žádnou účinnou látku, ale také s tabletami, které obsahovali jiný derivát phenethylaminu nebo byly nahrazeny běžným HVLP. V zahraničí byly popsány i případy přítomnosti strichninu v kapslích.

Je uváděno [6], že většina nežádoucích účinků popisovaných v souvislosti s MDMA je spojena s masivním vylitím serotoninu a katecholaminů z periferních tkání a mozkových struktur, které jsou zapojeny do regulace krevního tlaku, dýchání, tělesné teploty atd. Vyplavený dopamin je nejspíše zodpovědný za psychostimulační účinky amfetaminového

typu, kdežto vylití 5-HT je spojeno spíše s příjemnými subjektivními pocity a halucinogenními účinky podobnými účinkům LSD nebo meskalinu [Pierce and Peroutka 1989].

Podrobně se popisu účinků MDMA věnuje literatura [6], kde jsou shrnuty systémové účinky, vliv na CNS (akutní účinek a jeho mechanismus, dlouhodobý účinek a neurotoxicita na 5-HT zakončeních), vliv na kognitivní funkce, spánek a jsou zde popsány i zjištěné komplikace (především hypertermie).

Hypertermie je jedním z nejzávažnějších symptomů spojených s užitím Extáze. Velmi úzce souvisí s celou řadou vážných v krajním případě až smrtelných zdravotních komplikací. Hypertermie může být přímým účinkem MDMA, ale její závažnost výrazně vzrůstá ve specifických podmínkách, typických právě pro “raves” a “parties” – při zvýšené teplotě okolí, fyzické aktivitě, dehydrataci, častém užívání drogy. Může být spouštěčem i fatálních, zejména kardiovaskulárních komplikací. Nejčastější příčinou těžké toxicity a smrti popisovaných po užití MDMA jsou např. srdeční arytmie, rhabdomyolýza a DIC [Brown and Osterloh 1987], jaterní selhání. Varovné jsou zatím určité náznaky teratogenity a vliv na imunitu po MDMA (převzato z literatury [6]).

Jelikož tento článek není věnován detailnímu popisu účinků, jsou zde uvedeny literární citace, které se týkají jednak shrnutí účinků MDMA a její vliv na lidský organismus [3, 6, 9, 10], které zahrnují i studii na vybrané skupině dobrovolníků užívajících Extázi a také literatura [2, 9 až 15], která popisuje biochemické procesy, jenž spouští a ovlivňuje podání a přítomnost MDMA v organismu.

Metabolismus

Při studiích účinků na hlodavce byly popsány čtyři metabolické cesty pro MDMA. Jsou to především N-demethylace, O-dealkylace, deaminace a konjugace. N-demethylací z MDMA vzniká MDA [Tucker *et al.* 1994]. Demethylace MDMA vede ke vzniku 3,4-dihydroxymetamfetaminu (DHMA) z kterého následně O-methylací vzniká 4-hydroxy-3-methoxymetamfetamin [Helmlin *et al.* 1996]. Dalšími metabolity jsou také 2,4,5-trihydroxyamfetamin a 2,4,5-trihydroxymetamfetamin [Lim and Foltz 1991]. MDA a 4-hydroxy-3-methoxymetamfetamin jsou hlavními metabolity MDMA. Jako nejdůležitější enzym podílející se na metabolizaci MDMA u lidí je CYP2D6 (“debrisoquine hydroxylasis”), který je polymorfní a je součástí cytochromu P450 (převzato z literatury [6]).

Poločas eliminace MDMA podávané v dávkách 75mg a 125mg byl 7,9 a 8,7 hodin. Eliminační poločas metabolitu MDA byl v rozmezí 16 a 28 hodin od podání MDMA; studie provedena v r. 1999 na 14 dobrovolnících [Mas *et al.* 1999].

Jestliže se MDMA aplikuje spolknutím tablety, rozpouští se v žaludku a zde vstupuje do krevního řečiště. Odtud jde část do mozku, ale mnohem větší část prochází ledvinami a končí vyloučením v moči - dvě třetiny v nezměněné formě a 7% jako MDA. Každých šest hodin se hladina drogy snižuje přibližně dvakrát, tedy za 24 hodin zůstávají v těle pouze 3 % [9].

Výroba

Je známo, že organičtí chemici tvrdí: “Teoreticky je možné vyrobit cokoliv z čehokoliv.” Platí to pravděpodobně i pro deriváty PEA, ale v této kapitole je popsán ověřený postup výroby MDA uveřejněný v literatuře [16], který se dá použít i pro výrobu

MDMA náhradou formamidu N-methylformamidem – tzv. Leuckartova syntéza (reakce č. 7, 8).

Safrol /allylbenzen/ (primární prekurzor⁵ výroby MDA/MDMA) je přirozenou součástí běžně dostupného sassafrasového oleje (tvoří cca 70%). Safrol se získá z tohoto oleje jednoduchou destilací a je nutné ho konvertovat na isosafrol (reakce č. 1) přidáním příslušného množství pevného KOH a absolutního ethanolu a zahřátím na vodní lázni nebo refluxem po dobu 24 hodin, sušením a odpařením ve vakuu nebo (2x) přidáním vody a extrakcí etherem nebo methylchloridem, sušením a odpařením ve vakuu. Pro rekrystalizaci je používán hexan.

Do chlazené směsi H₂O₂ a kyseliny mravenčí se přidá roztok isosafrolu v acetonu (reakce č. 3). Tato směs se poté evakuuje. Přidá se methanol a H₂SO₄ a zahřeje se na vodní lázni 24 hodin. Zchladí a extrahuje se etherem nebo benzenem. Po odpaření ve vakuu se získá 3,4-methylenedioxybenzylmethylketon (3,4-methylenedioxyphenylacetone, PMK).

Tento keton se přidá k formamidu /MDA/ (resp. N-methylformamidu /MDMA/) a zahřívá se 5 hodin. Zchladí se a přidá voda, extrahuje se benzenem a extrakt odpaří ve vakuu. Získá se MDA (resp. MDMA) buď ve formě báze – (a) žlutohnědý olej nebo ve formě soli (hydrochloridu) – (b) bílý krystalický prášek,

- (a) alkalizace výše získaného extraktu KOH (získaný olej se extrahuje benzenem), vysušení a odpaření ve vakuu.
- (b) přídavek methanolu a HCl a zahřívání na vodní lázni 2 hodiny, odpaření ve vakuu nebo refluxem s HCl a následným vysušením.

Všechny základní a nám známé ověřené postupy výrob MDMA jsou shrnuty ve schématickém zobrazení v příloze č. 1. Některé z těchto postupů jsou podrobně popsány v dnes již klasické literatuře o PEA [2], kde je zejména popsán dvojitý způsob syntézy MDMA z MDA (reakce č. 8, 9), která je vlastně obdobou výše popsaného postupu, a je založen na konverzi MDA na N-formyl-MDA (meziprodukt V). a jeho zpětné převedení na MDMA.

Dalším postupem uvedeným v literatuře [2] je metoda redukční aminace (reakce č. 6). Jedná se o obdobu Leuckartovy syntézy, když N-methylformamid je nahrazen methylaminem a nevzniká žádný meziprodukt jako u reakce č. 7 (meziprodukt IV). Tato metoda je charakteristická přítomností aluminiových folií (proužky nebo čtverečky staniolu), chloridu rtuťnatého a isopropanolu a je použitelná i v poloprovozním nebo dokonce i v provozním uspořádání.

S touto výrobou jsme se setkali in natura, když byla v roce 1995 na území ČR odhalena nezákonná výroba MDMA (případ Jirčany), která používala tento postup výroby, a její výrobní kapacita byla odhadnuta na 100.000 tablet denně a sami obžalovaní počítali s maximálním výkonem až 6 milionů tablet Extáze denně.

Podrobný popis jednotlivých syntéz je popsán reakčními schématy č. 1 až 9, které korespondují s obecným schématem některých výrob MDMA v příloze č. 1 spolu s přehlednou tabulkou (příloha č. 2), která obsahuje prekurzory, reagentie⁶ a rozpouštědla⁷ potřebné při výrobě MDMA.

Při výčtu chemikálií potřebných na výrobu finálního produktu celého procesu, tj. většinou tablet, je nezbytné zmínit také tabletizační přísady, plnidla, barviva aj., bez kterých by výroba tablet nebyla možná.

⁵ Prekurzor je chemická sloučenina, jejíž celá struktura nebo jen její část slouží k výrobě kontrolované látky.

⁶ Reagentie je látka, která umožňuje přeměnu prekurzoru na kýžený produkt.

⁷ Rozpouštědlo je pomocná substance, obvykle kapalina, která zajišťuje homogenitu reakčního prostředí.

Závěr

Pojem “Extáze” je v očích většiny dnešních teenagerů spojován pouze s příjemnými pocity a proto také došlo celosvětově k dramatickému nárustu záchytů této drogy. Platí to i pro území České Republiky, kde však tento trend byl zaznamenán až v posledních dvou letech narozdíl od ostatních zemí západní Evropy (Německo, Švýcarsko, Holandsko, atd.), ve kterých je situace zvýšeného zneužívání Extáze popisována od poloviny devadesátých let minulého století.

Jestliže se počet zajištěných tablet v ČR v roce 1995 pohyboval v desítkách, tak v roce 2001 to bylo v tisících. Na základě tohoto faktu byl na Kriminologickém ústavu Praha (KÚP) podán grantový projekt, jehož jedním cílem bylo zmapovat typy tablet Extáze vyskytující se v ČR a vést o nich údaje sloužící k jejich vzájemnému porovnávání. Výsledkem toho projektu se stala databáze DROGIS, jejíž součástí je právě unikátní sbírka tablet a kapslí s obsahem kontrolovaných látek, které se vyskytují na “černém trhu”. Tuto databázi je možné navštívit, se znalostí přístupového hesla, pomocí policejního intranetu na webových stránkách KÚP (http://www.orion.kup.bar.aa/KUPapp/KUP_data/31_chemie/Drogis.nsf nebo na serveru <http://www.orion.kup.bar.aa/>, podmenu: 3.odbor/chem.expertizy/Databáze “DROGIS”), kde můžete získat patřičné informace o jednotlivých typech tablet. V příloze č. 3 jsou vyobrazeny některé tablety z výše uvedené sbírky, které se vyskytly na území ČR v druhé polovině roku 2001.

Jelikož dochází k vzájemné výměně informací o tabletách Extáze v rámci Europolu, které jsou pak shrnuty v obrázkovém katalogu syntetických drog [17], je KÚP schopen podávat informace i o tabletách, které se vyskytly v sousedních zemích a také je vzájemně porovnávat (profilovat⁸).

⁸ Profilace je vzájemné porovnání dvou a více vzorků na základě jejich chemického složení, fyzikálních dat a informací o jejich původu, popřípadě nalezení použitého výrobního postupu.

Literatura:

1. Ottova encyklopedie obecných znalostí na CD-ROM: firem Aion CS s.r.o., AMD v.o.s.
2. Shulgin A., Shulgin A.: PIHKAL a chemical love story, Transform Press, 1991
3. Saunders N.: Extáze a techno scéna, Jota, Brno 1996
4. Mikro-verze AISLP 1998.3 pro MS Windows
5. The fact sheet lists the health hazards of ecstasy: <http://www.focusas.com/Ecstasy.html>, 30.11.2001
6. Fišerová M., Páleníček T.: MDMA (3,4-methylenedioxyamfetamin) "Extáze", <http://www.lf3.cuni.cz/drogy/>, 4.1.2001
7. Leonardi E.T., Azmitia E.C.: MDMA (ecstasy) inhibition of MAO type A and type B: comparisons with fenfluramine and fluoxetine (Prozac), *Neuropsychopharmacology*, 1994 Jul., 10(4), 231-8
8. Moffat A. C. et al.: Clarke's isolation and identification of drugs in pharmaceuticals, body fluids, and post-mortem material, The Pharmaceutical Press, 1986
9. Saunders N.: E for Ecstasy, 14 Neal's Yard, London, May 1993
<http://www.hyperreal.com:/drugs/mdma/e.for.ecstasy>
<http://ecstasy.org/>, 3.12.2001
10. Meneses A.: Physiological, pathophysiological and therapeutic roles of 5-HT systems in learning and memory, *Rev Neurosci*, 1998, 9(4), 275-89
11. Schloss P., Williams D.C.: The serotonin transporter: a primary target for antidepressant drugs, *J Psychopharmacol*, 1998, 12(2), 115-21
12. Willner P.: The mesolimbic dopamine system as a target for rapid antidepressant action, *Int Clin Psychopharmacol*, 1997 Jul., 12 Suppl. 3, S7-14
13. Obradovic T., Imel K.M., White S.R.: Methylenedioxyamphetamine-induced inhibition of neuronal firing in the nucleus accumbens is mediated by both serotonin and dopamine, *Neuroscience*, 1996 Sep., 74(2), 469-81
14. Palmer E.: Ecstasy survey results, <http://www.chem.ox.ac.uk/mom/ecstasy/ecstasy.html>, 30.11.2001
15. Parrott A. C., Lasky J.: Ecstasy (MDMA) effects upon mood and cognition, *Psychopharmacology (Berl)*, 1998 Oct, 139(3), 261-8
16. "Manufacture of Ecstasy": *Chemical Abstract*, 52, 11965, (1958)
17. Europol: Synthetic Drugs Catalogue 2000, 1999 Dec., file 2521-15r3

Odkazy na ověřené internetové stránky s informacemi o XTC:

<http://ibbserver.ibb.uu.nl/~jboschma/ecstasy>
<http://www.drogmem.cz/>
<http://www.dancesafe.org/>
<http://www.erowid.org/chemicals/mdma/>
<http://ecstasy.org/>
<http://www.hyperreal.org/drugs/pihkal/>
<http://lsd.cz/guide/ecstasy.html>

Odkazy na neověřené internetové stránky s informacemi o XTC získané vyhledávacím programem Copernic 2001 Basic (Version 5.0) po zadání klíčového slova "Ecstasy":

<http://www.focusas.com/Ecstasy.html>
<http://www.student.nada.kth.se/~nv91-asa/Mage/coe.html>
<http://www.come.to/ecstasy>
<http://www.ecstasyinc.com/>
<http://cruel.depressed.net/surfacing.html>
<http://www.house-of-ecstasy.de/>
<http://www.cia.com.au/aburton/Ecstasy>
<http://www.nida.nih.gov/Infobox/ecstasy.html>
<http://www.usdoj.gov/dea/concern/mdma/mdmaindex.htm>
<http://www.dodita.com/dodot/xtc.html>
<http://www.ecstasy.dk/>
<http://www.dancesafe.org/>
<http://www.brookes.ac.uk/health/libra/ecstasy.html>
<http://www.lec.org/DrugSearch/Documents/Ecstasy.html>
<http://www.mentalhealth.com/mag1/p5m-dr02.html>
<http://www.tcada.state.tx.us/research/facts/ecstasy.html>
<http://www.selfknowledge.com/29995.htm>
<http://www.uncg.edu/~wlestes/fumblerfaq.html>
<http://www.ecstasy.de/homeset.html>
<http://www.ecstasycrafts.com/>
<http://www.hedweb.com/spike/spikeeecs.htm>
<http://www.biopsychiatry.com/mdmadip.htm>
<http://www.ecstasysex.com/>
<http://www.clubdrugs.org>
<http://www.spikemagazine.com/0300alanwarner.htm>
<http://interoz.com/sheerecstasy/>
<http://www.ecstasycam.com/>
<http://www.hedweb.com/funpages/mdma.htm>
<http://vivation.com/Books.htm>
<http://www.chem.ox.ac.uk/mom/ecstasy/ecstasy.html>
<http://www.newfrontier.com/nepal/tantra-article.html>
<http://www.cs.utk.edu/~mclennan/BA/OLBRP.txt>
<http://www.saunalahti.fi/~mickeyc/>
<http://www.drug-abuse.com/information/mdma/mdma2.html>

<http://www.time.com/time/magazine/articles/0,3266,46162,00.html>
<http://www.geocities.com/SunsetStrip/Underground/5190/dryecstasy.html>
<http://www.knight.org/advent/cathen/14663b.htm>
<http://www.filmlovers.com/exec/obidos/ASIN/0440187796/qid=939998026/sr=1-22/>
<http://www.goaskalice.columbia.edu/1228.html>
<http://www.jadegardentantra.com/tantra.htm>
<http://drugs.ort.org/ecstasy.htm>
<http://www.marshillforum.org/docs/mhr06/hansen1.html>
<http://nudeamateur.webflounder.com/>
<http://members.aol.com/DEREKMAN/index.htm>
<http://members.tripod.com/~maenad/sms.html>
<http://www.amazonfilm.com/exec/obidos/ASIN/157062318X/qid=940407252/sr=1-10/>
<http://www.dreamwater.com/gangrel/rpg.html>
<http://www.audiofind.com/id3e36.html>
<http://www.bostonapartments.com/rentips.htm>

název podle EC	poř.č.	strana
007_1	1	
007_2	2	
1	3	
2000	4	
21	5	
8 1/2	6	
Apple_1	7	
Apple_2	8	
Audi TT_1	9	
Audi TT_2	10	
Bacardi_1_blue	11	
Bacardi_1_white	12	
Bacardi_1_whiteblue	13	
Bacardi_2	14	
Batman_1	15	
Bell	16	
BIRD-Sparrow_1	17	
BIRD-Sparrow_2	18	
BIRD-Sparrow_4	19	
BIRD-Sparrow_5	20	
Bomb_1_blue	21	
Bomb_1_red	22	
Bomb_2	23	
Bulldog	24	
Bull_1	25	
Butterfly_1	26	
Butterfly_2	27	
Cartier logo_1_blue	28	
Cartier logo_1_white	29	
Clover-4 leaves_1	30	
Clover-4 leaves_2	31	
Coca Cola_01	32	
Cross_1	33	
Cross_2	34	
Crown	35	
Diamond_1	36	
Diamond_2	37	
Diamond_3_1	38	
Diamond_3_2	39	
Diamond_4	40	

název podle EC	poř.č.	strana
Dollar_1	41	
Dollar_2	42	
Dollar_3	43	
Dolphin_1_white	44	
Dolphin_2	45	
Dolphin_4_blue	46	
Dolphin_4_magenta	47	
Dolphin_4_okr	48	
Dolphin_4_pink	49	
Dolphin_4_white	50	
Double note_1	51	
Double note_2	52	
e	53	
E-mail_1	54	
E-mail_2	55	
E-mail_3_ocker	56	
E-mail_3_white	57	
E-mail_4_blue	58	
E-mail_4_red	59	
Elephant_1	60	
Elephant_2	61	
Elephant_3_blue	62	
Elephant_3_white	63	
Euro_1	64	
Euro_2	65	
Euro_3	66	
Euro_4	67	
Euro_5	68	
Ferrari_1	69	
Ferrari_2	70	
FF	71	
Fish_1	72	
Fish_2	73	
Fish_3	74	
Fish_4	75	
Fish_5	76	
Flinstones-Dino	77	
Fly-Alien_1	78	
Half bowl - no logo	79	
Hammer and Sickle	80	

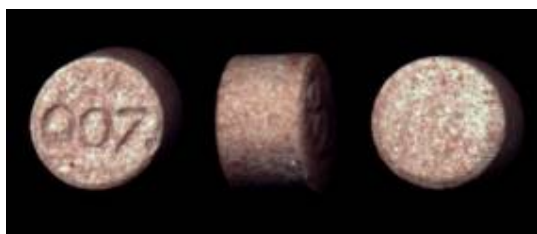
SEZNAM TABLET

název podle EC	poř.č.	strana
Heart_1	81	
Heart_2	82	
Heart_3	83	
Heart_4	84	
Heart_5	85	
Horseshoe	86	
Cherries	87	
Chinese gate	88	
Igloo	89	
Israel_1	90	
J	91	
K	92	
Lacoste_01	93	
Lips_1_blue	94	
Lips_1_green	95	
Lips_1_grey	96	
Marlboro_1	97	
Marlboro_2	98	
McDonald	99	
Mercedes_1	100	
Mercedes_2	101	
Mercedes_3	102	
Millennium	103	
Mitsubishi_01	104	
Mitsubishi_02	105	
Mitsubishi_03	106	
Mitsubishi_04	107	
Mitsubishi_05	108	
Mitsubishi_06	109	
Mitsubishi_07	110	
Mitsubishi_08	111	
Mitsubishi_09	112	
Mitsubishi_10	113	
Mitsubishi_11	114	
Mitsubishi_12	115	
Mitsubishi_13_Felix	116	
Mitsubishi_14_Cartier	117	
Mitsubishi_15	118	
Motorola_1	119	
Motorola_2	120	

název podle EC	poř.č.	strana
MTv	121	
Mu logo	122	
Nike_1	123	
Nologo_1_green	124	
Nologo_1_red	125	
Nologo_2_magenta	126	
Nologo_3_red	127	
Nologo_4_white	128	
Nologo_5_whity	129	
Nologo_6_whity	130	
Nologo_7_yellow	131	
Nologo_8_white	132	
Nologo_9_white	133	
Oval-no logo	134	
Palm-tree	135	
Pokemon_1_blue	136	
Pokemon_1_pink	137	
Popeye_1	138	
Propeller_1	139	
Puppet_1	140	
Red Bull_01	141	
RN_1	142	
Rolex_1	143	
Rolex_2	144	
Rolex_3	145	
Rolling Stones_1	146	
Rolling-Stones_02_green	147	
Rolling-Stones_02_yellow	148	
S	149	
Scorpion_1	150	
Shark_1	151	
SKY	152	
Smiley_1	153	
Smiley_10	154	
Smiley_2	155	
Smiley_3	156	
Smiley_4	157	
Smiley_5	158	
Smiley_6	159	
Smiley_7	160	

název podle EC	poř.č.	strana
Smiley_8	161	
Smiley_9	162	
Snowball	163	
Spiral	164	
Spotty	165	
Stardust	166	
Star_1	167	
Star_2	168	
Star_3	169	
Star_4	170	
Star_5	171	
Star_6	172	
Statue of Liberty_1	173	
Sun_1	174	
Sun_2	175	
Superman_01	176	
Superman_02	177	
Superman_03	178	
Superman_04	179	
Superman_05	180	
Superman_06	181	
Superman_07	182	
T8_1_green	183	
T8_1_red	184	
Target_1_blue	185	
Target_1_pink	186	
Target_1_white	187	
Tazzy Devil_01_green	188	
Tazzy Devil_01_yellow	189	
Thick ring-no logo_1	190	
Three rings_1	191	
Triangle_1	192	
Tulip_1	193	
Tulip_2	194	
Tweety	195	
Twins_1	196	
Uncle Scrooge_1	197	
Unknown_01	198	
Unknown_02	199	
Unknown_03	200	

název podle EC	poř.č.	strana
Unknown_05	201	
Unknown_06	202	
Unknown_07	203	
Unknown_08	204	
Unknown_09	205	
Unknown_10	206	
Unknown_04	207	
V2	208	
Versace_1_blue	209	
Versace_1_orange	210	
Versace_1_pink1	211	
Versace_1_pink2	212	
Versace_2_green	213	
Versace_2_red	214	
Versace_2_white	215	
X_1	216	
X_2	217	
X_3	218	
X_4	219	
X_5	220	
Y2K_1_blue	221	
Y2K_1_red	222	
Ying-Yang_1	223	
Z or N_1	224	
Z or N_2	225	
Z-Zoro_1	226	

1. 007 /1/

7. Apple /1/

2. 007 /2/

8. Apple /2/

3. 1

9. Audi TT /1/

4. 2000

10. Audi TT /2/

5. 21

11. Bacardi /1/ blue

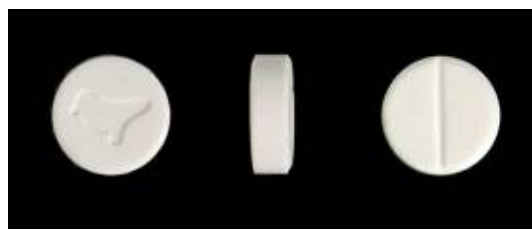
6. 8 1/2

12. Bacardi /1/ white

13. Bacardi /1/whiteblue

19.
20. Bird Sparrow /4/

14. Bacardi /2/

21. Bird Sparrow /5/

15. Batman /1/

22. Bomb /1/ blue

16. Bell

23. Bomb /1/ red

17. Bird Sparrow /1/

24. Bomb /2/

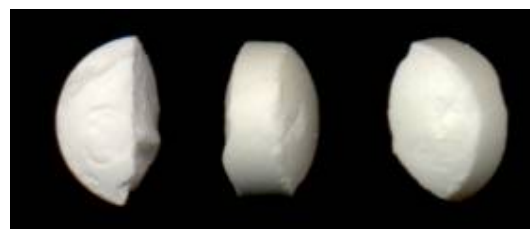
18. Bird Sparrow /2/

25. Bulldog

26. Bull /1/

32. Clover – 4 leaves /2/

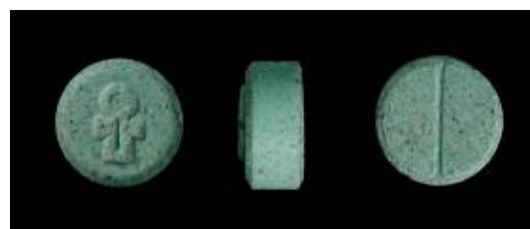
27. Butterfly /1/

33. Coca cola /01/

28. Butterfly /2/

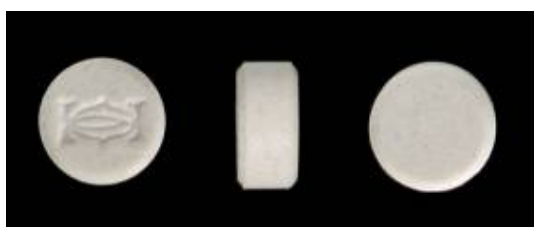
34. Cross /1/

29. Cartier logo /1/ blue

34. Cross /2/

30. Cartier logo /1/ white

35. Crown

31. Clover – 4 leaves /1/

36. Diamond /1/

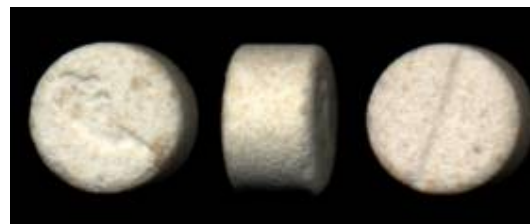
37. Diamond /2/

43. Dollar /3/

38. Diamond /3/ 1

44. Dolphin /1/ white

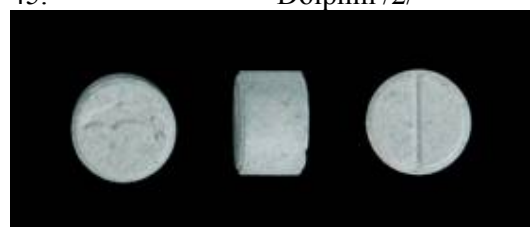
39. Diamond /3/ 2

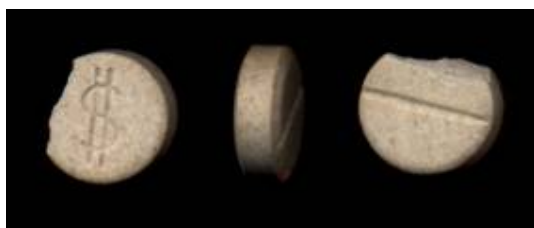
45. Dolphin /2/

40. Diamond /4/

46. Dolphin /4/ blue

41. Dollar /1/

47. Dolphin /4/ magenta

42. Dollar /2/

48. Dolphin /4/ okr

49. Dolphin /4/ pink

55. E – mail /2/

50. Dolphin /4/ white

56. E – mail /3/ ocker

51. Double note /1/

57. E – mail /3/ white

52. Double note /2/

58. E – mail /4/ blue

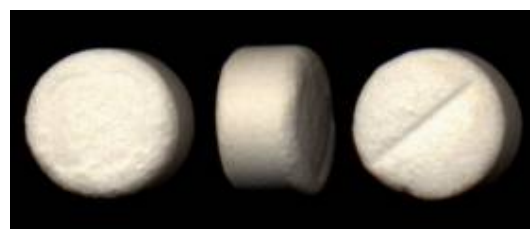
53. e

59. E – mail /4/ red

54. E – mail /1/

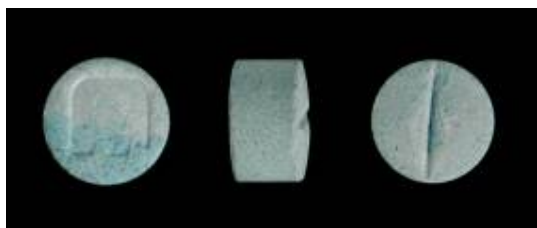
60. Elephant /1/

61. Elephant /2/

67. Euro /4/

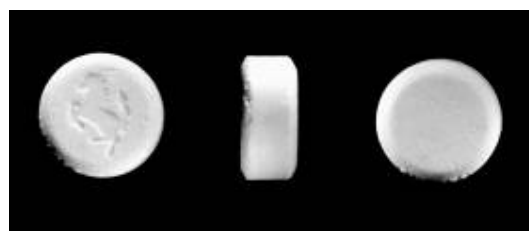
62. Elephant /3/ blue

68. Euro /5/

63. Elephant /3/ white

69. Ferrari /1/

64. Euro /1/

70. Ferrari /2/

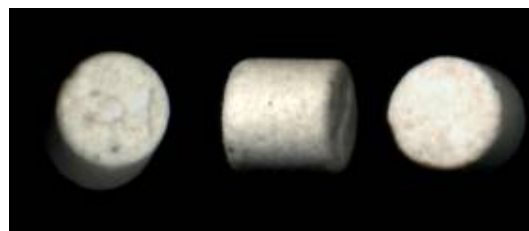
65. Euro /2/

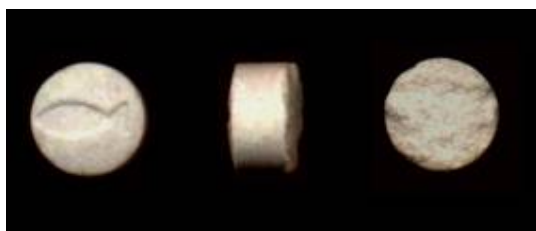
71.

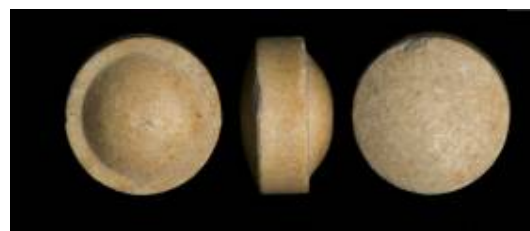
66. Euro /3/

72. Fish /1/

73. Fish /2/

79. Half bowl – no logo

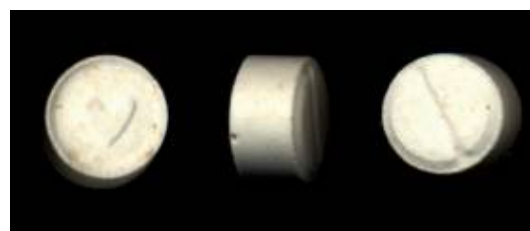
74. Fish /3/

80. Hamer and Sidole

75. Fish /4/

81. Heart /1/

76. Fish /5/

82. Heart /2/

77. Flinstones – Dino

83. Heart /3/

78. Fly -Alien /1/

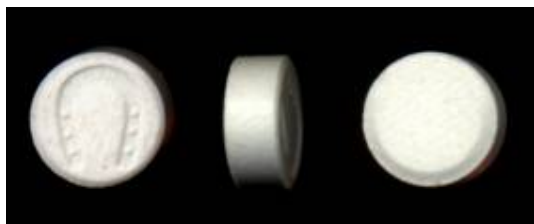
84. Heart /4/

85. Heart /5/

91. J

86. Horseshoe

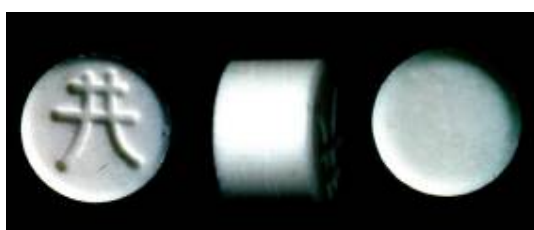
92. K

87. Cherries

93. Lacoste /01/

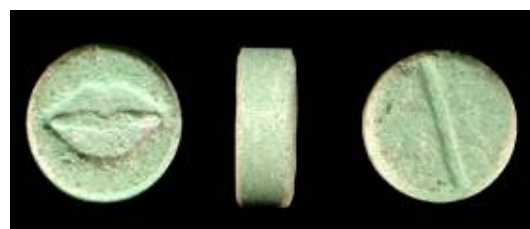
88. Chinese gate

94. Lips /1/ blue

89. Igloo

95. Lips /1/ green

90. Izrael /1/

96. Lips /1/ grey

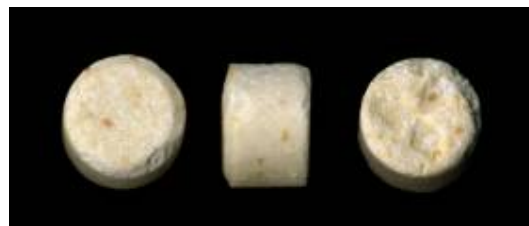
97. Marlboro /1/

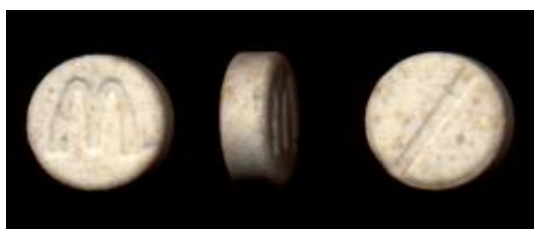
103. Millenium

98. Marlboro /2/

104. Mitsubishi /01/

99. Mc Donald

105. Mitsubishi /02/

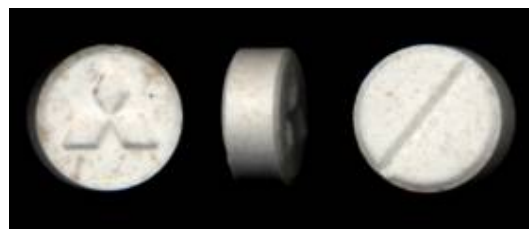
100. Mercedes /1/

106. Mitsubishi /03/

101. Mercedes /2/

107. Mitsubishi /04/

102. Mercedes /3/

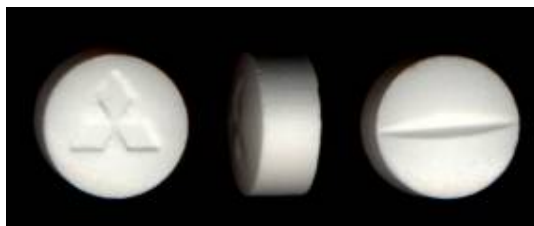
108. Mitsubishi /05/

109. Mitsubishi /06/

115. Mitsubishi /12/

110. Mitsubishi /07/

116. Mitsubishi /13/ Felix

111. Mitsubishi /08/

117. Mitsubishi /14/ Cartier

112. Mitsubishi /09/

118. Mitsubishi /15/

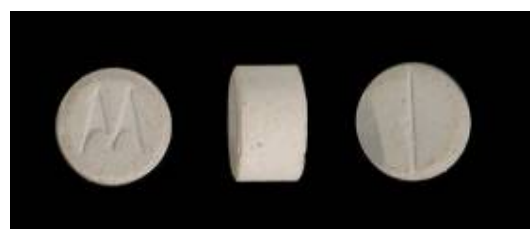
113. Mitsubishi /10/

119. Motorola /1/

114. Mitsubishi /11/

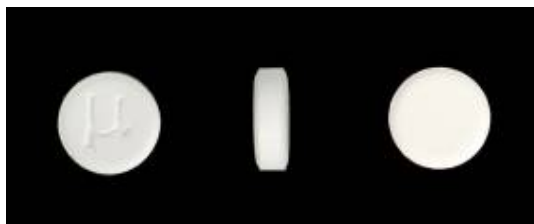
120. Motorola /2/

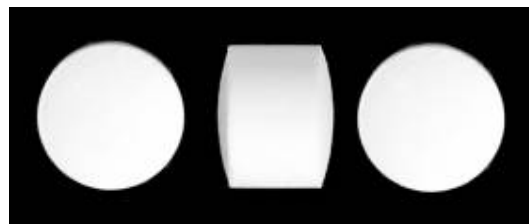
121. MTv

127. No logo /3/ red

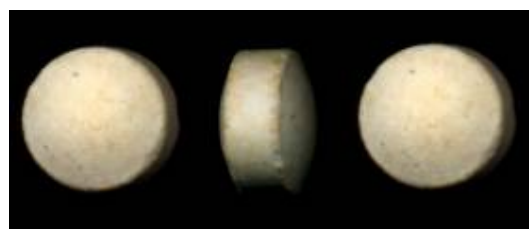
122. Mu logo

128. No logo /4/ white

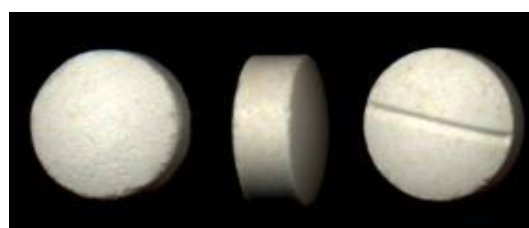
123. Nike /1/

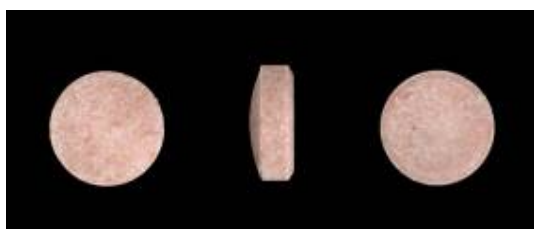
129. No logo /5/ whity

124. No logo /1/ green

130. No logo /6/ whity

125. No logo /1/ red

131. No logo /7/ yellow

126. No logo /2/ magenta

132. No logo /8/ white

133. No logo /9/ white

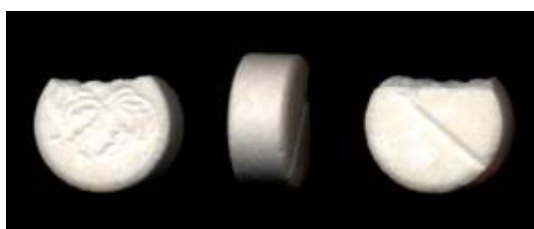
139. Propeller /1/

134. Oval-no logo

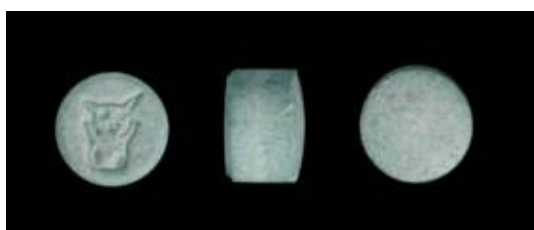
140. Puppet /1/

135. Palm-tree

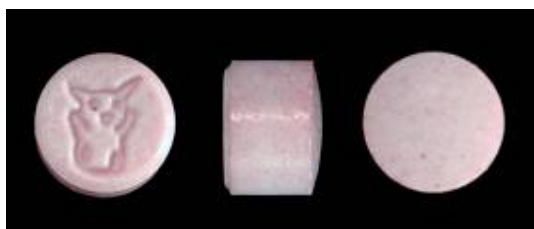
141. Red Bull /01/

136. Pokemon /1/ bl

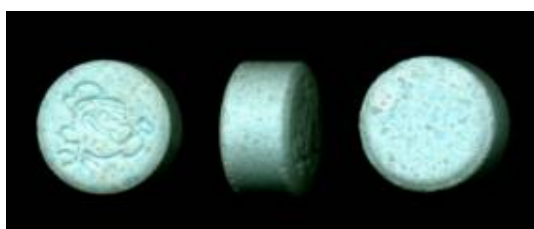
142. RN /1/

137. Pokemon /1/ pink

143. Rolex /1/

138. Popeye /1/

144. Rolex /2/

145. Rolex /3/

151. Shark /1/

146. Rolling Stones /1/

152. SKY

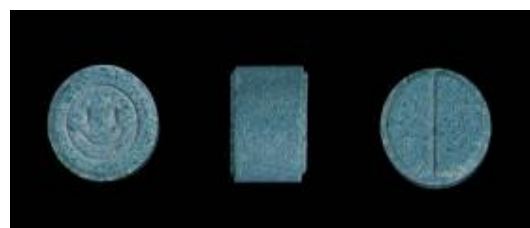
147. Rolling Stones /02/ green

153. Smiley /01/

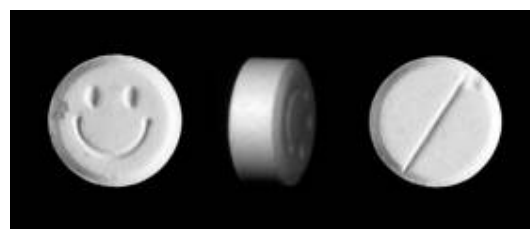
148. Rolling Stones /02/ yellow

154. Smiley 10

149. S

155. Smiley /02/

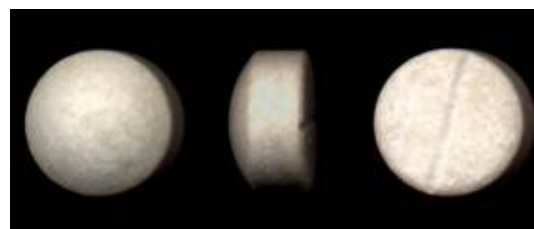
150. Scorpion /1/

156. Smiley /03/

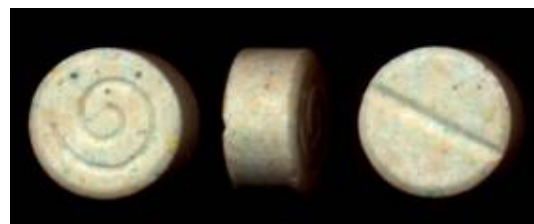
157. Smiley /04/

163. Snowball

158. Smiley /05/

164. Spiral

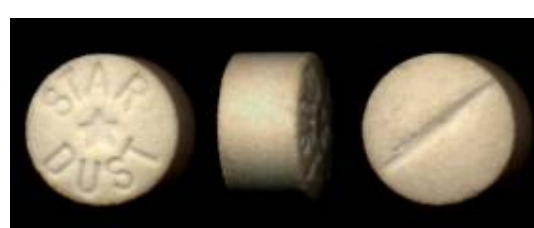
159. Smiley /06/

165. Spotty

160. Smiley /07/

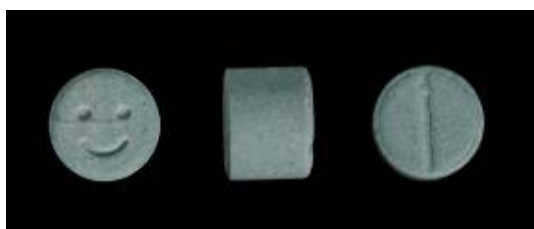
166. Stardust

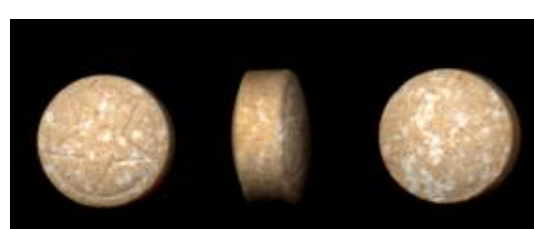
161. Smiley /08/

167. Star /01/

162. Smiley /09/

168. Star /02/

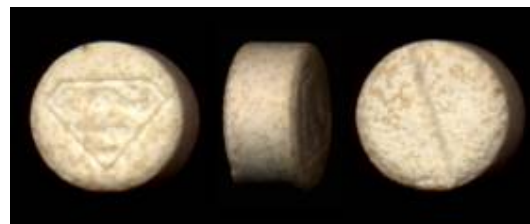
169. Star /03/

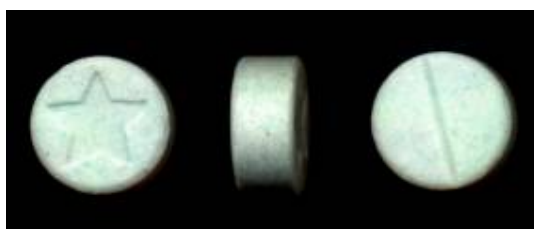
175. Sun /02/

170. Star /04/

176. Superman /01/

171. Star /05/

177. Superman /02/

172. Star /06/

178. Superman /03/

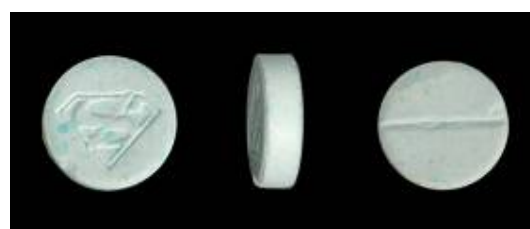
173. Statue of Liberty /01/

179. Superman /04/

174. Sun /01/

180. Superman /05/

181. Superman /06/

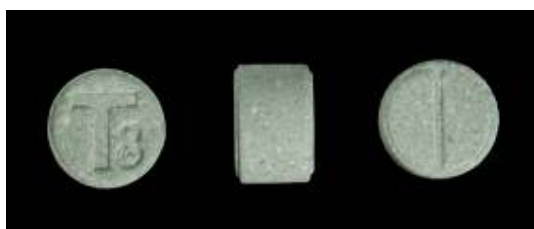
187. Target /01/ white

182. Superman /07/

188. Tazzy Devil /01/ green

183. T8 /01/ green

189. Tazzy Devil /01/ yellow

184. T8 /01/ red

190. Thick ring no logo /01/

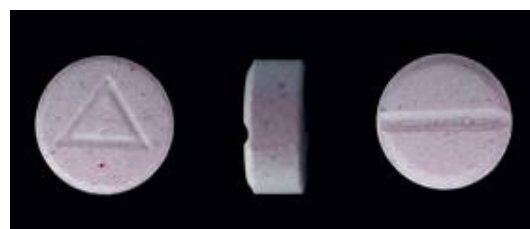
185. Target /01/ blue

191. Three rings /01/

186. Target /01/ pink

192. Triangle /01/

193. Tulip /01/

199. Unknown /02/

194. Tulip /02/

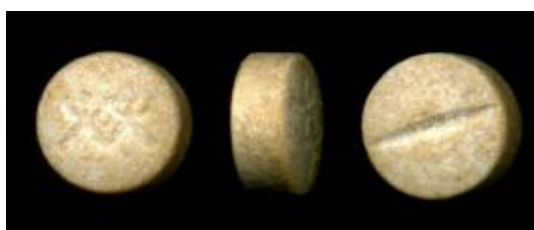
200. Unknown /03/

195. Tweety

201. Unknown /05/

196. Twins /01/

202. Unknown /06/

197. Uncle Scrooge /01/

203. Unknown /07/

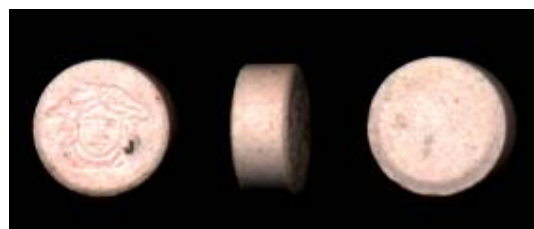
198. Unknown /01/

204. Unknown /08/

205. Unknown /09/

211. Versace /01/ pink 1

206. Unknown /10/

212. Versace /01/ pink 2

207. Unknown /04/

213. Versace /02/ green

208. V2

214. Versace /02/ red

209. Versace /01/ blue

215. Versace /02/ white

210. Versace /01/ orange

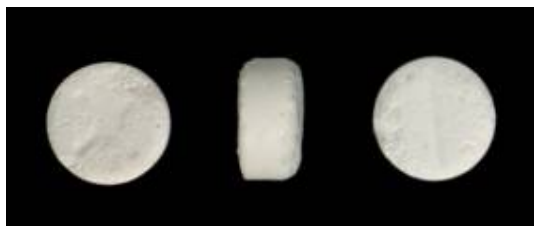
216. X /01/

217. X /02/

223. Ying-Yang /01/

218. X /03/

224. Z or N /01/

219. X /04/

225. Z or N /02/

220. X /05/

226. Z-Zoro /01/

221. Y2K /01/ blue

222. Y2K /01/ red

SLOŽENÍ JEDNOTLIVÝCH TABLET

poř.č.	Název (podle EC)	číslo v EC	Název Česká synonyma	Hmotnost [mg]	Průměr [mm]	výška [mm]	délka [mm]	w [mg/tabl.]	účinná látka - hlavní
1	007_1	406-?		221,7	7,07	4,48		77,0	MDMA
2	007_2	406-?		221,8	8,09	4,02		43,5	MDMA
3	1	437-03		290,9	8,12	5,10		87,6	MDMA
4	2000	402-?		276,9	8,07	4,65		152,3	MDMA
5	21	461-02		147,9	7,10	3,17		50,3	MDMA
6	8 1/2	386	8 a půl	304,0	7,61	5,67		65,2	MDMA
7	Apple_1	063-08	Jablko	357,4	9,06	3,90		122,6	MDMA
8	Apple_2	063-?	Jablko	293,7	9,09	3,42		47,7	MDMA
9	Audi TT_1	360-?		292,7	9,14	3,37		74,1	MDMA
10	Audi TT_2	360-?		343,4	9,08	4,74		51,9	MDMA
11	Bacardi_1_blue	288-06		183,1	7,08	3,98		81,5	MDMA
12	Bacardi_1_white	288-06		182,6	7,08	3,94		82,9	MDMA
13	Bacardi_1_whiteblue	288-06		165,2	7,09	3,68		68,4	MDMA
14	Bacardi_2	288	Netopýr	191,6	7,06	4,00		55,6	MDMA
15	Batman_1	032-03		288,8	9,06	3,98		43,3	MDMA
16	Bell	371	Zvonek	278,1	9,14	3,59		36,7	MDMA
17	BIRD-Sparrow_1	028-K1	Špaček	272,0	9,03	3,13			MDMA
18	BIRD-Sparrow_2	028-K2	Špaček		9,04	3,14			MDEA
19	BIRD-Sparrow_4	028-K4	Špaček	284,8	9,08	3,50		61,2	MDMA
20	BIRD-Sparrow_5	028-K5	Špaček	265,4	9,06	3,93		27,6	
21	Bomb_1_blue	130-02	Bomba, Granát, Spermie	240,4	9,12	2,74		72,1	MDMA
22	Bomb_1_red	130-02	Bomba, Granát, Spermie	245,9	9,11	2,88		63,7	MDMA
23	Bomb_2	130-02	balónek, kroužek, bomba	255,3	7,07	5,38		43,3	MDMA
24	Bulldog	78	Pes, Bulldog	278,4	8,10	4,66		32,7	MDMA
25	Bull_1	319-03	Býk	477,0	10,15	5,00			MDMA

SLOŽENÍ JEDNOTLIVÝCH TABLET

poř.č.	Název (podle EC)	číslo v EC	Název Česká synonyma	Hmotnost [mg]	Průměr [mm]	výška [mm]	délka [mm]	w [mg/tabl.]	účinná látka - hlavní
26	Butterfly_1	151-?	Motýl	271,4	9,11	3,64		36,9	MDMA
27	Butterfly_2	151-21	Motýl	249,9	9,15	3,61		28,6	MDMA
28	Cartier logo_1_blue	467-04		309,8	9,10	3,48		117,7	MDMA
29	Cartier logo_1_white	467-04		410,5	9,06	4,36		126,4	MDMA
30	Clover-4 leaves_1	048-08	čtyřlístek	241,4	8,07	4,04		51,2	MDMA
31	Clover-4 leaves_2	048-?	čtyřlístek						PMMA
32	Coca Cola_01			194,6	8,08	3,12		46,9	MDMA
33	Cross_1	394-?	Kříž	226,8	8,08	4,05		77,1	MDMA
34	Cross_2	394-?	Kříž	217,2	8,06	3,87		41,9	MDMA
35	Crown	109-08	Koruna	350,0	10,00	4,72		8,1	Amphetamine
36	Diamond_1	147-02	Diamant	330,5	8,60	4,10		47,9	MDMA
37	Diamond_2	147-?	Diamant	349,0	8,60	4,92		71,2	MDMA
38	Diamond_3_1	147-?	Diamant	340,5	9,04	4,43		73,2	MDMA
39	Diamond_3_2	147-10	Diamant	295,5	9,10	3,73		74,3	MDMA
40	Diamond_4	147-?	Diamant	283,2	9,07	3,84		44,5	MDMA
41	Dollar_1	067-?			9,09	3,00			MDEA
42	Dollar_2	067-19		288,4	7,14	3,16		112,5	MDMA
43	Dollar_3	067-19		138,9	7,10	3,02		61,3	MDMA
44	Dolphin_1_white	021-?	Delfín	274,1	8,10	4,72		43,9	MDMA
45	Dolphin_2	021-11	Delfín	265,4	8,09	4,88		91,0	MDMA
46	Dolphin_4_blue	021-10	Delfín	204,9	7,13	4,66		67,5	MDMA
47	Dolphin_4_magenta	021-10	Delfín	193,4	7,06	4,08		85,3	MDMA
48	Dolphin_4_okr	021-10	Delfín	212,6	7,06	4,45		118,0	MDMA
49	Dolphin_4_pink	021-10	Delfín	201,4	7,08	4,31		104,9	MDMA
50	Dolphin_4_white	021-10	Delfín	205,8	7,09	4,51		76,5	MDMA

SLOŽENÍ JEDNOTLIVÝCH TABLET

poř.č.	Název (podle EC)	číslo v EC	Název Česká synonyma	Hmotnost [mg]	Průměr [mm]	výška [mm]	délka [mm]	w [mg/tabl.]	účinná látka - hlavní
51	Double note_1	177-?	Nota	218,2	8,26	3,66		59,1	MDMA
52	Double note_2	177-07	Nota	214,9	8,08	3,62		52,7	MDMA
53	e			233,1	8,28	4,22		68,5	MDMA
54	E-mail_1	174-05	Zavináč	283,8	9,09	4,56		71,4	MDMA
55	E-mail_2	174-05	Zavináč	227,9	7,59	4,09		32,1	MDMA
56	E-mail_3_ocker	174-07	Zavináč	304,0	9,05	3,86		41,3	MDMA
57	E-mail_3_white	174-07	Zavináč	281,8	9,08	3,65		59,2	MDMA
58	E-mail_4_blue	174-07	Zavináč	296,0	9,22	3,81		70,2	MDMA
59	E-mail_4_red	174-07	Zavináč		9,19	3,68			MDMA
60	Elephant_1	022-?	Slon	281,9	8,04	4,60		70,5	MDMA
61	Elephant_2	022-02	Slon	239,6	8,14	4,14		74,0	MDMA
62	Elephant_3_blue	022-?	Slon	305,0	8,12	5,05		77,5	MDMA
63	Elephant_3_white	022-03	Slon	286,4	8,04	4,97		59,0	MDMA
64	Euro_1	196-?		245,3	8,10	4,44		58,2	MDMA
65	Euro_2	196-16		292,6	9,14	4,47		81,3	MDMA
66	Euro_3	196-?		287,2	9,05	3,50			MDMA
67	Euro_4	???	Euro, Hvězda	352,4	10,06	3,58			methylester karbanilové kyseliny, difenyl močovina, 2-(N- fenyl- karbamoyl)- propionitryl.
68	Euro_5			285,4	9,07	3,65		13,4	MDMA
69	Ferrari_1	156-?	Ferrari, kůň	246,9	8,04	4,02		42,5	MDMA
70	Ferrari_2	156-?	Ferrari, kůň	295,6	9,11	3,85		50,8	MDMA
71	FF	434-02		236,4	7,02	5,02		80,9	MDMA

SLOŽENÍ JEDNOTLIVÝCH TABLET

poř.č.	Název (podle EC)	číslo v EC	Název Česká synonyma	Hmotnost [mg]	Průměr [mm]	výška [mm]	délka [mm]	w [mg/tabl.]	účinná látka - hlavní
72	Fish_1	080-?	Ryba	193,7	6,04	6,00		106,9	MDMA
73	Fish_2	080-07	Ryba	110,0	6,06	4,35		66,1	
74	Fish_3	080-?	Ryba	350,4	9,06	5,22		79,2	MDMA
75	Fish_4	080-?	Ryba	271,5	9,11	3,48		32,7	MDMA
76	Fish_5	080-06	Ryba, Delfín	149,0	7,14	3,29		56,6	MDMA
77	Flinstones-Dino	114-02		300,2	8,54	4,16		68,7	MDMA
78	Fly-Alien_1	168-05	Ufo	233,1	8,00	3,80			MDMA
79	Half bowl - no logo	052-02	Klobouček	309,0	9,04	5,40		124,2	MDMA
80	Hammer and Sickle	046-08	Srp a kladivo	350,0	9,00	4,86		21,0	Ephedrine
81	Heart_1	005-07	Srdce	331,1	8,69	4,66		74,1	MDMA
82	Heart_2	005-?	Srdce	326,1	8,83	4,32		59,7	MDMA
83	Heart_3	005-16	Srdce	317,5	10,18	4,78	10,18		not drug
84	Heart_4	005-?	Srdce	220,0	8,38	3,60			MDMA
85	Heart_5	005-04	Srdce, Double Heart	309,0	8,21	5,16			MDMA
86	Horseshoe	339	Podkova	299,4	9,06	3,92			MDMA
87	Cherries	447	Třešně	295,2	9,15	3,70		46,1	MDMA
88	Chinese gate		Čínská brána	257,5	7,05	4,80		63,5	MDMA
89	Igloo	392-01	Iglů	263,8	8,11	4,38		66,9	MDMA
90	Israel_1	303-03	Židovská hvězda	260,8	8,08	4,45		103,0	MDMA
91	J	451-02		145,6	7,12	3,10		85,0	MDMA
92	K	463-01		620,0	11,06	6,55			DHEA (dehydroepiandr osterone)
93	Lacoste_01	157-?	Krodýl	212,4	8,19	4,58			Paracetamol
94	Lips_1_blue	247-04	Pusa	213,5	8,07	3,62		53,3	MDMA
95	Lips_1_green	247-04	Pusa	226,8	8,06	3,75		12,1	MDA
96	Lips_1_grey	247-04	Pusa	219,6	8,06	3,78		48,8	MDMA

SLOŽENÍ JEDNOTLIVÝCH TABLET

poř.č.	Název (podle EC)	číslo v EC	Název Česká synonyma	Hmotnost [mg]	Průměr [mm]	výška [mm]	délka [mm]	w [mg/tabl.]	účinná látka - hlavní
97	Marlboro_1	385	M, máčka	245,3	7,31	5,01		87,7	MDMA
98	Marlboro_2	385-?	M, máčka						MDMA
99	McDonald	254-02		254,8	9,18	3,26		34,1	MDMA
100	Mercedes_1	012-07		307,0	9,06	3,49		66,9	MDMA
101	Mercedes_2	012-12		384,0	10,10	5,30			Amphetamine
102	Mercedes_3	012-06		279,9	9,12	3,65		67,8	MDMA
103	Millennium	236-01		295,4	9,11	3,76		77,6	MDMA
104	Mitsubishi_01	235-?		202,4	7,06	5,26			PMMA
105	Mitsubishi_02	235-?		229,7	7,07	5,29			PMMA
106	Mitsubishi_03	235-?		328,4	9,20	4,64		38,8	MDMA
107	Mitsubishi_04	235-?		289,6	9,10	3,81		56,1	MDMA
108	Mitsubishi_05	235-?		323,9	10,14	3,85	10,14	114,1	MDMA
109	Mitsubishi_06	235-?		275,0	8,18	4,20		89,9	MDMA
110	Mitsubishi_07	235-?		348,2	9,10	4,75		54,3	MDMA
111	Mitsubishi_08	235-?		307,1	8,86	4,38		77,6	MDMA
112	Mitsubishi_09	235-?		221,0	7,03	5,40		56,1	PMMA
113	Mitsubishi_10	235-?		295,0	8,04	5,00		105,6	MDMA
114	Mitsubishi_11	235-?		289,8	8,20	5,22		73,3	MDMA
115	Mitsubishi_12	235-?		292,0	9,07	3,69		67,5	MDMA
116	Mitsubishi_13_Felix	235- ?/448		257,1	8,08	3,60		21,7	MDA
117	Mitsubishi_14_Cartier	235- ?/448		253,8	8,08	3,35		19,6	MDA
118	Mitsubishi_15	235-?		279,6	8,27	5,31			MDMA
119	Motorola_1	425-?		252,5	8,06	4,24		85,3	MDMA
120	Motorola_2	425-01		208,0	7,05	4,28			MDMA

SLOŽENÍ JEDNOTLIVÝCH TABLET

poř.č.	Název (podle EC)	číslo v EC	Název Česká synonyma	Hmotnost [mg]	Průměr [mm]	výška [mm]	délka [mm]	w [mg/tabl.]	účinná látka - hlavní
121	MTv	379-?		258,1	8,12	4,71		68,9	MDMA
122	Mu logo	454	mikro	222,2	9,17	2,96			betahistin
123	Nike_1	144-?		166,0	6,99	4,15		16,4	Amphetamine
124	Nologo_1_green	not		305,3	9,12	3,53		118,8	MDMA
125	Nologo_1_red	not		290,0	9,12	3,49		112,3	MDMA
126	Nologo_2_magenta	051-?	Růžový panter	447,1	9,53	4,83		123,8	MDMA
127	Nologo_3_red	not		356,6	9,06	4,53		3,6	Amphetamine
128	Nologo_4_white	not		246,5	7,06	5,79		56,2	MDMA
129	Nologo_5_whity	051-?		345,4	9,20	6,64		102,6	MDMA
130	Nologo_6_whity	051-?	Sněhová koule	485,1	9,50	5,12		75,7	MDMA
131	Nologo_7_yellow	051-?							PMA
132	Nologo_8_white	051-?	citadela	150,7	7,09	3,01			no drug
133	Nologo_9_white	051-?		139,1	6,03	4,56			MDMA
134	Oval-no logo	53	Kundička	338,8	7,40	5,17	12,72	108,2	MDMA
135	Palm-tree	106-?	Palma		8,99	4,11			Amphetamine
136	Pokemon_1_blue	368-06		239,6	7,03	4,97		29,2	MDMA
137	Pokemon_1_pink	368-06		246,0	7,06	5,09		48,2	MDMA
138	Popeye_1	034-?	Pepek námořník	340,1	9,17	4,46		62,9	MDMA
139	Propeller_1	110-03	Míchadlo	225,0	8,04	3,86		90,0	MDEA
140	Puppet_1	238-03	Panáček	288,9	8,16	4,98		83,8	MDMA
141	Red Bull_01			191,4	8,08	3,04		47,8	MDMA
142	RN_1	137-06		363,0	9,06	5,14		22,1	Ephedrine
143	Rolex_1	085-04	Koruna, Rolex	269,7	9,19	3,58		26,9	Phenethylamine
144	Rolex_2	085-04	Koruna, Rolex	293,3	8,18	4,72		76,3	MDMA
145	Rolex_3	085-?	Koruna, Rolex	213,8	8,12	3,84		82,0	MDMA

SLOŽENÍ JEDNOTLIVÝCH TABLET

poř.č.	Název (podle EC)	číslo v EC	Název Česká synonyma	Hmotnost [mg]	Průměr [mm]	výška [mm]	délka [mm]	w [mg/tabl.]	účinná látka - hlavní
146	Rolling Stones_1	076-?		293,8	9,10	4,74		57,6	MDEA
147	Rolling-Stones_02_green	076-?	Jazyk	210,0	9,12	3,77		24,2	MDMA
148	Rolling-Stones_02_yellow	076-?	Jazyk	214,1	9,13	3,79		24,9	MDMA
149	S	154-?		301,3	8,04	4,50		54,5	MDMA
150	Scorpion_1	367-?	Štír, Škorpion	201,2	8,09	3,31		16,9	MDMA
151	Shark_1	377-02	Ryba, Žralok,	281,0	8,17	5,00		53,1	MDMA
152	SKY	328-?		217,5	8,19	3,72		59,5	MDMA
153	Smiley_1	105-10		181,5	7,07	3,75		60,8	MDMA
154	Smiley_10	105-?	Ksichtík	250,0	7,12	5,05		60,8	MDMA
155	Smiley_2			296,1	9,06	3,82		61,3	MDMA
156	Smiley_3	105-14		141,8	7,10	3,20		80,4	MDMA
157	Smiley_4	105-21		157,1	7,16	3,54		83,1	MDMA
158	Smiley_5	105-?		298,2	9,05	3,86		99,0	MDMA
159	Smiley_6	105-?		206,6	7,10	4,31		49,4	MDMA
160	Smiley_7	105-?		190,8	6,03	5,67		34,7	MDEA
161	Smiley_8	105-?		192,6	7,06	4,09			MDMA
162	Smiley_9	105-?	Ksichtík	251,6	7,08	5,63		128,6	MDMA
163	Snowball	051-?		376,4	9,06	5,20		111,4	MDMA
164	Spiral	320	Spirála	307,3	8,06	3,98		71,0	MDMA
165	Spotty	not	Tečkovaná	254,0	8,20	3,90			Pemoline
166	Stardust	180		291,7	8,08	5,04		108,5	MDMA
167	Star_1	069-07	Hvězda	298,9	9,01	3,92		84,6	MDMA
168	Star_2	069-15	Hvězda	384,0	10,17	5,30			Amphetamine
169	Star_3	069-17	Hvězda	380,5	5,00	10,19			Amphetamine
170	Star_4	069-?	Hvězda	257,0	8,00	4,56		35,2	MDMA
171	Star_5	069-?	Hvězda	343,2	9,09	4,22		109,1	MDMA
172	Star_6	069-16	Hvězda	201,1	8,16	3,35		2,0	Amphetamine

SLOŽENÍ JEDNOTLIVÝCH TABLET

poř.č.	Název (podle EC)	číslo v EC	Název Česká synonyma	Hmotnost [mg]	Průměr [mm]	výška [mm]	délka [mm]	w [mg/tabl.]	účinná látka - hlavní
173	Statue of Liberty_1	325-04	Socha svobody	241,5	9,07	3,20		32,5	MDMA
174	Sun_1	007-5	Slunce	305,4	9,09	4,05		74,0	MDMA
175	Sun_2	007-?	Slunce	294,0	8,10	4,33		54,7	MDMA
176	Superman_01	033-?		236,6	8,04	3,98		63,4	MDMA
177	Superman_02	033-8		296,0	7,92	4,89	7,80	104,6	MDMA
178	Superman_03	033-?		288,2	8,30	5,19		75,1	MDMA
179	Superman_04	033-?		290,2	8,02	5,01		69,0	MDEA
180	Superman_05	033-?		202,4	9,15	2,73			Amphetamine
181	Superman_06	033-?		302,4	8,10	4,93		35,1	MDMA
182	Superman_07	033-?		281,9	8,05	4,90		60,0	MDMA
183	T8_1_green			218,7	7,12	4,73		59,7	MDMA
184	T8_1_red			214,6	7,14	4,83		53,9	MDMA
185	Target_1_blue	429	Terč	286,7	9,22	3,61		51,3	MDMA
186	Target_1_pink	429	Terč	289,7	9,10	3,46		65,8	MDMA
187	Target_1_white	429	Terč	178,8	9,14	2,28		67,2	MDMA
188	Tazzy Devil_01_green		Tasmánský čert	205,0	9,11	3,67		29,4	MDMA
189	Tazzy Devil_01_yellow		Tasmánský čert	214,5	9,13	3,79		25,2	MDMA
190	Thick ring-no logo_1	052-03	Důlek	229,6	8,07	3,86		23,9	MDMA
191	Three rings_1	407-02	Tři kruhy	298,0	9,17	3,78		43,1	MDMA
192	Triangle_1	073-?	Trojúhelník	215,6	8,08	3,58		64,9	MDMA
193	Tulip_1	058-07	Tulipán	225,2	9,17	2,99		53,1	MDMA
194	Tulip_2	058-06	Tulipán	293,2	9,07	4,00		67,4	MDMA
195	Tweety	230	Kuře	294,0	9,00	3,80		40,3	MDMA
196	Twins_1	166	Dvojčata	308,6	9,04	4,35		112,6	MDMA
197	Uncle Scrooge_1	163-07	Strýček Skrblík	361,3	9,65	3,84		139,1	MDMA
198	Unknown_01			300,4	9,05	3,89			MDMA
199	Unknown_02			218,8	8,19	3,96			MDMA
200	Unknown_03		Žolík, Kroužek	299,9	8,70	5,10			Ephedrine

SLOŽENÍ JEDNOTLIVÝCH TABLET

poř.č.	Název (podle EC)	číslo v EC	Název Česká synonyma	Hmotnost [mg]	Průměr [mm]	výška [mm]	délka [mm]	w [mg/tab.]	účinná látka - hlavní
201	Unknown_05			590,1	11,08	6,61			Piracetam
202	Unknown_06			559,1	11,20	6,22			Piracetam
203	Unknown_07		Kytka	281,2	8,08	4,22		23,1	MDMA
204	Unknown_08		Slon	198,9	7,06	4,40		72,8	MDMA
205	Unknown_09			269,8	7,98	3,53		82,6	MDMA
206	Unknown_10			116,8	6,26	3,28	6,45		metandienon
207	Unknown_04		Red Dragon	118,4	6,10	3,31	6,35		metandienon
208	V2	468		181,2	6,88	4,08		7,1	Methamphetami ne
209	Versace_1_blue	283-01		307,0	9,10	4,00		89,3	MDMA
210	Versace_1_orange			302,0	9,10	3,89		89,1	MDMA
211	Versace_1_pink1	283-01		299,4	4,55	3,94		73,1	MDMA
212	Versace_1_pink2	283-01		288,4	8,61	4,02		61,0	MDMA
213	Versace_2_green	283-01		284,0	8,08	4,22		26,1	MDMA
214	Versace_2_red	283-01		272,9	8,07	4,24		7,6	MDMA
215	Versace_2_white	283-01		290,5	8,06	4,63		37,9	MDMA
216	X_1	097-?		266,4	9,60	4,60			Ketamine
217	X_2	393-01	Xí	169,3	7,05	3,95		73,2	MDMA
218	X_3	097-04		241,7	8,15	4,07		42,5	MDMA
219	X_4	097-2		411,5	10,06	5,04	10,06	108,6	MDMA
220	X_5		Kříž	170,0	7,06	3,62		58,3	MDMA
221	Y2K_1_blue	375-?		307,3	9,13	3,79		68,1	MDMA
222	Y2K_1_red	375-?			9,18	3,69			MDMA
223	Ying-Yang_1	054-?		215,8	8,09	4,17		57,0	MDMA
224	Z or N_1	158-03		178,2	6,08	5,20		48,1	MDMA
225	Z or N_2	158-?		178,5	6,30	6,00		66,9	MDMA
226	Z-Zoro_1	158-05		278,0	9,11	3,51		34,5	MDMA

STANOVISKO MV ČR A POLICIE ČR K TESTOVÁNÍ TABLET EXTÁZE

I.

Dne 30. května 2003 proběhlo na Úřadu vlády jednání Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky (RVKPP). Ministr vnitra byl na tomto jednání zastoupen ředitelkou odboru prevence kriminality Mgr. Jitkou Gjuričovou. Jedním z bodů jednání byly "**Závěry a doporučení pracovní skupiny Prevence zneužívání syntetických drog**". Tato skupina byla zřízena v roce 2002 usnesením RVKPP č. 4/1002 a jejím cílem bylo provést rozbor existujících přístupů a intervencí, zejména aktivit týkajících se analýzy obsahu tablet extáze a právních podmínek nezbytných pro jejich provádění.

Na uvedeném jednání bylo předloženo členům RVKPP ke schválení usnesení č. 5/05203. Toto usnesení ukládá v bodě 2 b) řediteli Sekretariátu RVKPP, aby předložil Asociaci nestátních organizací (A.N.O.) materiál "**Doporučený postup při provádění preventivních intervencí na tanečních akcích**". Tento materiál se má stát součástí vnitřních standardů A.N.O. Současně v bodě 2 c) ukládá ministryni zdravotnictví a ministru vnitra, aby přijali nezbytná opatření, včetně legislativních, směřujících ke snížení bezpečnostních rizik při tzv. tanečních akcích. Přestože to z návrhu usnesení jasně nevyplývá, předložením doporučujících postupů při provádění preventivních intervencí na tanečních akcích **podporuje RVKPP testování tablet TXC** na těchto akcích. Národní protidrogová centrála SKPV a odbor prevence kriminality tyto aktivity rozhodně nepodporují. Proto ředitelka odboru prevence kriminality na jednání nesouhlasila s bodem 2 b) a 2 c) uvedeného usnesení.

Dne 19. června 2003 obdrželo Ministerstvo vnitra Záznam z jednání RVKPP, ve kterém bylo usnesení č. 5/0503 upraveno. Bod 2 c) byl z textu vypuštěn, bod 2 b) byl v textu ponechán, čímž bylo rozhodnuto, že materiál "Doporučený postup při provádění preventivních intervencí na tanečních akcích" bude předán A.N.O. s doporučením, aby jej učinila součástí svých vnitřních standardů.

II.

Stanovisko k testování tablet Extáze

1. Extáze a její účinky⁹

Extáze (MDMA, 3,4-methylen-dioxy-methamfetamin) patří do skupiny látek odvozených od amfetaminu. Základní látkou, která je všem Extázím společná, je phenethylamin, tablety Extáze však obsahují další psychostimulační a halucinogenní látky.

První účinky po perorálním užití se dostavují kolem 30 minut a trvají 3 – 6 hodin. U uživatele se dostavuje euforie, pocity sounáležitosti s okolím, zvýšená hovornost, pocit velkého množství energie, snížená soudnost, empatie, mohou se dostavit pocity deprese, úzkosti, nenávisti, neklid, někdy také halucinace. Extáze může vyvolat velmi vážné, až smrtelné komplikace (alergické reakce, hypertenze, srdeční arytmie, akutní renální selhání, méně často jaterní komplikace). Po opakovaném užívání se může rozvinout chronická paranoidní psychóza, mohou se vyskytovat flashbacky, úzkost, zmatenost, deprese. Vzhledem k tomu, že MDMA poškozují neurony, i náhodný uživatel se vystavuje riziku trvalého poškození mozku.

⁹ Zdroj – „Stanovisko Policie České republiky národní protidrogové centrály služby kriminální policie a vyšetřování k testování Extáze v některých regionech ČR“

2. Orientační testování Extáze v klubech⁹

Orientační testování tablet Extáze v prostředí tanečních akcí provádějí v rámci preventivních aktivit nestátní neziskové organizace. Smyslem těchto aktivit má být snížení akutních zdravotních rizik spojených s užíváním syntetických drog. Testování se provádí následujícím způsobem:

- Pracovníci organizace, která testování provádí, mají v prostorách klubu zřízen stánek.
- Osoba, která má zájem o provedení testu, odškrábne na mističku ostrým kovovým předmětem nepatrné množství nelegálně zakoupené tablety Extáze. Mističku předá u stánku pracovníkům organizace. Pracovník nakape na vzorek 1 – 3 kapky Marquisova činidla, které je vyráběno jednou z fakult MU Brno.
- Změny vzorku na základě zbarvení sleduje terénní pracovník po dobu cca 20 vteřin. Na přítomnost MDMA a jí příbuzné látky reaguje testovaný vzorek zbarvením do fialové až černé barvy. Na přiložené barevné škále je potom výsledek porovnán a reprodukován.
- Zjistí se tak, zda tableta obsahuje MDMA či nikoliv. Na ostatní substance nebo příměsi test reaguje jiným zbarvením a nebo vůbec. Smyslem je údajně vyloučit tablety, které neobsahují MDMA.
- Pro uživatele jsou k dispozici propagační letáky, kde je uvedeno, jak tabletu užít, aby se konzument vyvaroval případným nežádoucím účinkům. Současně údajně pracovníci organizace upozorňují, že je lépe Extázi nebrat.

3. Stanovisko k testování tablet¹⁰

PČR Národní protidrogová centrála SKPV vypracovala "**Stanovisko Policie České republiky národní protidrogové centrály služby kriminální policie a vyšetřování k testování Extáze v některých regionech ČR**". Národní protidrogová centrála testování tablet v prostorách tanečních akcí nepodporuje, a to zejména z následujících důvodů:

- Dosavadní testování tablet probíhá formou orientačních testů bez dostatečné validity a průkazní hodnoty.
- Není jasné, co je smyslem testů. Rozhodně se nemůže jednat o minimalizaci rizik, když se v postupu testu a jeho výsledcích nevyskytuje nic, co by riziko zdravotních potíží minimalizovalo. Test orientačně prokáže blíže neurčenou (kvantitativně a kvalitativně) přítomnost MDMA a jí příbuzné látky, nedetekuje však jiné substance, pro zdraví také nebezpečné.
- I kdyby test vyloučil přítomnost jiných substancí, neznamená to přece, že je MDMA látkou, která škodí organismu méně.
- MDMA, ale i další látky, jsou uvedeny v Seznamu I podle Jednotné Úmluvy o omamných látkách, Příloha I zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách. Aktéři

¹⁰ Zdroj - „Stanovisko Policie České republiky národní protidrogové centrály služby kriminální policie a vyšetřování k testování Extáze v některých regionech ČR“, „Toxikologický názor na laické testování Extáze na diskotékách aj. v ČR“ (Doc. Ing. Marie Balíková - CSc., 1. LF UK a VFN Praha 2), Stanovisko Ministerstva zdravotnictví k testování tablet Extáze

testování tedy ponechávají zpět v oběhu, užívání a zacházení zákonem k tomuto účelu zakázanou látku.

- Není možné vyloučit, že orientační testy využijí dealeri k utvrzení, že jejich tablety jsou pro další prodej "vhodné", tedy že obsahují nespecifikované množství MDMA.
- Pokud se uživatel Extáze rozhodne tuto koupit, je rozhodnut si ji vzít, jak říkají někteří odborníci, v každém případě. Pokud si ji nechá otestovat a test nereaguje pozitivně na přítomnost MDMA, je na jeho rozhodnutí, zda tabletu vezme nebo ne. Když test reaguje pozitivně, s tichým souhlasem je utvrzen, že tableta je vhodná k užití. V tabletě však kromě MDMA může být jiná, testem neprokazatelná substance, která může vážně ohrozit zdraví jedince (v případě předávkování PMA i smrt). Otázkou tedy potom je odpovědnost realizátorů testu za případný následek.
- Akční plán EU v oblasti ilegálních drog pro období 2000-2004 schválený Evropským parlamentem testování tablet Extáze zahrnuje. Jedná se však o vytvoření laboratoří, které jsou schopny odborných analýz, nikoli pouliční orientační detekce.
- Dosavadní testování je hazardem s již ohroženým zdravím konzumentů nelegálních drog, a to za podpory státních orgánů (dotace na testy).
- Otázka trestní odpovědnosti, neboli trestnosti testování Extáze, není dosud vyřešena. V jednom případě (jednalo se o občanské sdružení Podané ruce Brno) státní zástupce neshledal v konkrétní kauze porušení zákona. To však neznamená, že by se nemohlo jednat o trestný čin šíření toxikomanie § 188a trestního zákona v případě jiných kauz, kde skutková podstata toho trestného činu může být konkrétním jednáním naplněna, zejména formou podněcování ke zneužívání jiné návykové látky než je alkohol.
- Pokud orientační testování není trestné, je přinejmenším nemorální.
- Pokud lékaři a další vědečtí odborníci naznaží, že MDMA a jí příbuzné látky nejsou pro zdraví škodlivé, pak je kvalitní odborné testování namístě. Pak by se jednalo o vyloučení jiných, zdraví škodlivých látek. Monitoring prodeje Extáze v tomto případě bude mít určitou hodnotu a důležitost.
- Úkolem policie je zabránit distribuci Extáze a dalších drog. Tady jsou jistě rezervy. Rozhodně však policie nepodporuje její prodej nebo nezvyšuje vědomí ve společnosti, že brát drogy je normální.

Otázkou trestní odpovědnosti v případě testování Extáze se zabývalo rovněž Nejvyšší státní zastupitelství, a to z podnětu některých orgánů činných v trestním řízení, zejména Národní protidrogové centrály. V roce 2002 vydalo Nejvyšší státní zastupitelství pod poř. č. 26/2002 "**Stanovisko ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k možné trestní odpovědnosti při testování drogy "extáze" nestátními organizacemi zabývajícími se preventivní činností v boji proti drogám**".

Ze stanoviska vyplývá, že jednání osob, které provádí testování tablet Extáze při hromadných společenských akcích, může založit podezření ze spáchání některého z trestných činů nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187, § 187a nebo § 188 trestního zákona či trestného činu šíření toxikomanie podle § 188a trestního zákona. Případná trestní odpovědnost za některý z uvedených trestných činů by však mohla být výjimečně vyloučena v případě splnění podmínek, které jsou ve stanovisku Nejvyššího státního zastupitelství uvedeny. Avšak bez zřetele na splnění těchto podmínek přichází v úvahu trestní odpovědnost nebo spoluodpovědnost těchto osob za možný následek

na zdraví konzumujícího plynoucí z užití látky, k němuž by došlo v bezprostřední souvislosti s ověřováním složení látky. Potom by se mohlo jednat o některý z trestných činů proti životu a zdraví.

Z pohledu Ministerstva zdravotnictví je uvedená činnost **v rozporu se zákonem č. 167/1998 Sb., o návykových látkách** a změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Výše uvedené návykové látky a přípravky je obsahující mohou být použity pouze k vědeckým a velmi omezeným terapeutickým účelům vymezeným v povolení k zacházení. V případě testování tablet Extáze na tanečních akcích se o tyto účely nejedná, nelze tedy ani vydat povolení k zacházení s látkami. Testování tablet je tedy ze své podstaty nelegální. Dále se Ministerstvo zdravotnictví domnívá, že odbornou kvalifikací a vybavením není možno otestovat celé spektrum nežádoucích a nebezpečných příměsí ani substance kvantifikovat. Provozovatelé pravděpodobně naplňují skutkovou podstatu trestného činu, z legislativního hlediska není v současné době možné stávající praxi legalizovat a z odborného hlediska neexistuje pro případnou legalizaci žádný podpůrný argument.

V souvislosti s testováním Extáze v tanečních klubech je nutno zmínit pracovní **toxikologický workshop**, který se konal za podpory EMCDDA v září 2002 na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy. Toto setkání bylo určeno především pro odborníky sdružené v České společnosti soudního lékařství a soudní toxikologie. Přednášející byli zahraniční toxikologové velmi respektovaní ve světové vědecké komunitě workshopu se zúčastnili toxikologičtí specialisté z forenzně toxikologických laboratoří v ČR a také soudní lékaři z předních pracovišť v ČR. Program byl zaměřen na farmako-toxikologické aspekty zneužívání drog, na problematiku záchytu a identifikace drog v biologických materiálech a na interpretaci nálezů pro účely zdravotní i soudní. Součástí programu byla také přednáška **"Nové syntetické drogy, jejich účinky, metabolismus a detekce v biologickém materiálu"**. Téma přednášky bylo široce diskutováno, včetně otázky terénního testování tablet Extáze. Závěry s diskusí byly následující:

- Extáze (MDMA) je lidskému zdraví škodlivá. Dostavují se nežádoucí účinky, může vyvolat velmi vážné, až smrtelné komplikace (viz kapitola 1 – Extáze a její účinky).
- Protože Extáze sama o sobě poškozují zdraví, vyhledávání průvodních nečistot v tabletě ztrácí smysl. Nikoho nenapadne vyhledávat nečistoty v jiných škodlivinách. Je nutné změnit propagaci Extáze jako relativně neškodné drogy.
- Tableta Extáze může obsahovat cokoliv. Může se jednat o neúčinné placebo, ale také může obsahovat vedle Extáze i jiné více toxické látky. I dealeři mají zájem zjistit, jak kvalitní drogu distribuují a mohli by na základě výsledků nastavit ceny. Z tohoto hlediska je smysl testování čistoty tablet poněkud dvojnáčný.
- Testování pomocí Marquisova činidla je naprosto nespolehlivé a nesmyslné. Na toto činidlo může reagovat řada jiných látek, přičemž argumentace, že reakce jiných látek dávají jiné odstíny, neřeší otázku kombinací látek v tabletě. Dále pak rozeznat rozdíly v zabarvení vyžaduje dobré osvětlení a znalecké oko, což v rukou laiků a v prostředí taneční scény není možné. Kvalifikovaní chemici vědí, že bezpečné chemické identifikaci látek jsou zapotřebí jiné náročnější a specifickéjší postupy.
- Vydávání finančních prostředků na takové projekty je minimálně plýtváním, nemá-li spíše efekt povzbuzující k jejich užívání. Další otázkou je právní odpovědnost za špatně provedenou analýzu a špatnou informaci podanou uživateli.

III.
Závěr

Ministerstvo vnitra a Policie ČR nepodporují testování tablet Extáze na tanečních akcích, proto Ministerstvo vnitra na jednání RVKPP nesouhlasilo se zněním usnesení č. 5/0503 v bodech 2 b) a 2 c).

Prováděná testování jsou nespolehlivá a nesmyslná, jsou vědomým hazardem se zdravím konzumentů, otázka trestní odpovědnosti není dosud vyřešena, z legislativního hlediska nelze uvedenou činnost provádět, odporuje i ratifikovaným mezinárodním úmluvám, jimiž je Česká republika vázána.

Zároveň se Ministerstvo vnitra zásadně staví proti financování aktivit nevládních organizací v této oblasti z finančních prostředků ze státního rozpočtu.

STANOVISKO NEJVYŠŠÍHO STÁTNÍHO ZASTUPITELSTVÍ K TESTOVÁNÍ TABLET EXTÁZE

Sbírka výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství

Nejvyšší státní zastupitelství
SL 744/2002

V Brně dne 17. října 2002

Poř. č. 26/2002

Stanovisko ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k možné trestní odpovědnosti při testování drogy "extáze" nestátními organizacemi zabývajícími se preventivní činností v boji proti drogám

- I. Jednání osob, které provádějí ověřování složení chemických látek známých jako droga "extáze" používaných při hromadných společenských akcích, může založit podezření ze spáchání některého z trestných činů nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187, § 187a nebo § 188 trestního zákona či trestného činu šíření toxikomanie podle § 188a trestního zákona za podmínek v těchto ustanovení uvedených.
- II. Případná trestní odpovědnost za některý z těchto trestných činů by mohla být výjimečně vyloučena tehdy, bude-li v přípravném řízení spolehlivě zjištěno současné splnění následujících podmínek:

Tuto činnost provádí osoba, která

- a. svou činností je výhradně zaměřena na prevenci a pomoc osobám ohroženým toxikomanií,
- b. prokazatelně a dlouhodobě se podílí významným způsobem na preventivní (charitativní) činnosti v oblasti boje proti drogám,
- c. provede toto ověření složení chemických látek výlučně na základě žádosti jednotlivého potencionálního uživatele a pouze pro jeho vlastní osobní potřebu ohledně dávky, která nepřesahuje držení množství drogy většího než malého (§ 187a trestního zákona),
- d. přitom jedná bez úmyslu rozšiřovat tímto způsobem zkoumanou látku mezi další osoby a nenakládá s ní žádným ze způsobů uvedených v ustanovení § 187 trestního zákona,
- e. upozorní současně potencionálního uživatele na možná rizika spojená s užitím této látky pro jeho zdraví i na společenskou nepřipustnost šíření a zneužívání omamných a psychotropních látek a jedů, a
- f. vykonává aktivitu motivovanou výlučně snahou snížit možné riziko vážného ohrožení zdraví nebo života konzumenta těchto látek, který o testování látky požádal.

III. Bez zřetele na splnění podmínek uvedených v bodě II. přichází v úvahu trestní odpovědnost či spoluodpovědnost těchto osob za možný následek plynoucí z užití takové látky na zdraví konzumujícího, k němuž by došlo v bezprostřední souvislosti s ověřováním složení chemické látky, přičemž zpravidla by se mohlo jednat o některý z trestných činů proti životu a zdraví podle hlavy sedmé zvláštní části trestního zákona.

Na Nejvyšší státní zastupitelství se opakovaně obrátily některé orgány činné v trestním řízení (zejména Národní protidrogová centrála Policie České republiky) se žádostí o zaujetí stanoviska k povaze činnosti nestátních organizací poskytujících charitativní služby a vykonávajících prevenci v oblasti boje proti drogám, v rámci níž tato nestátní zařízení či organizace provádějí dobrovolné testování drogy "extáze", předkládané jejími uživateli zpravidla u příležitosti různých společných akcí (párty, tanečních zábav, diskoték apod.).

Tyto organizace považují takovou činnost za plně legální a naopak ji prohlašují za jednu z významných složek prevence, která jednak přispívá k ochraně zdraví samotných konzumentů drogy tím, že podle výsledků testování upozorňují případně žadatele o test (a budoucího konzumenta) na rizika, která jsou s konzumací drogy spojena, zjistí-li možnost kontaminace předloženého vzorku jinými látkami (zpravidla nebezpečnými pro zdraví uživatele drogy v míře podstatně vyšší, než je droga sama v předpokládaném rozsahu užití). Navíc (podle svého tvrzení) využívají těchto příležitostí k tomu, aby preventivně působily na konzumenty drog i tím, že je upozorňují na nebezpečnost takového návyku a mají je tak k tomu, aby s konzumací drog přestali.¹¹ Zejména jde o to, zda tato činnost ve skutečnosti nenaplňuje některou ze skutkových podstat trestných činů, uvedených ve zvláštní části trestního zákona, zvláště pak trestného činu šíření toxikomanie podle § 188a trestního zákona, popřípadě zda se nejedná alespoň o formu účastenství na některém z těchto trestných činů či o vývojové stadium některého trestného činu.

Nejvyšší státní zastupitelství se již zabývalo tímto problémem na podkladě podnětu ředitele Národní protidrogové centrály ze dne 3.9.2001, konkrétní věc na podkladě tohoto oznámení pak řešilo Městské státní zastupitelství v Brně, jeho stanovisko v rámci výkonu dohledu přezkoumalo i Krajské státní zastupitelství v Brně. Podnět upozorňoval na to, že popsané aktivity vyvíjejí pracovníci Sdružení "Podané ruce". Obě státní zastupitelství vyslovila názor, že se ve věci nejedná o podezření z trestného činu, protože pracovníci Sdružení "Podané ruce" svoji činnost vyvíjejí až poté, co si uživatel drogu zakoupil, a aplikoval by si ji i bez případného otestování, přičemž s drogou nepřicházejí do fyzického kontaktu. Případá tu v úvahu prakticky podezření jen z trestného činu šíření toxikomanie dle § 188a odst. 1 trestního zákona, nelze však prokázat tímto ustanovením předpokládaný úmysl, pokud se celá činnost posuzuje komplexně a nikoli izolovaně jen její jednotlivé projevy.¹²

¹¹Tento přístup k drogám a jejich uživatelům se někdy označuje **harm reduction** (minimalizace účinků).

¹²Dále se tu konkrétně uvádí zejména:

"Tomuto podezření by mohly odpovídat některé jevové stránky oznamované činnosti, resp. části textu zajištěných letáčků, pokud by ovšem byly hodnoceny izolovaně. Při zhodnocení prověřovaného jednání a obsahu a charakteru informací poskytovaných v letáčcích jako celku je však zřejmé, že se o podezření z citovaného trestného činu nejedná. Jejich obsahem není podněcování jiných osob k užití návykových látek, či jiné jednání, jež vytvořilo znaky skutkové podstaty trestného činu šíření toxikomanie dle § 188a trestního zákona, ale záměr:

- zajistit, aby uživatel drogy extáze ji nezeměnil s jinou nebezpečnější drogou a byla vyloučena rizika z tohoto vyplývající,
- informovat o nebezpečí vyplývajícím z užití této drogy,
- v případě užití drogy minimalizovat zdravotní rizika s ním spojená a zajistit pomoc v případě vyvolaných zdravotních potíží,
- informovat o místech léčebných programů.

Tomuto odpovídá i další opatřený materiál a činnost členů Sdružení "Podané ruce", včetně testování tablet extáze. S ohledem na shora uvedené je zřejmé, že činnost Sdružení "Podané ruce" nesměřuje

STANOVISKO K TESTOVÁNÍ EXTÁZE - NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ

S tímto názorem se ztotožnilo i Nejvyšší státní zastupitelství, přičemž věc sledoval jak odbor trestního řízení Nejvyššího státního zastupitelství, tak i analytický a legislativní odbor tohoto státního zastupitelství, který zvažoval možnost vydání obecného stanoviska, dospěl však tehdy k závěru, že pro zobecnění není zatím dostatek informací. V tomto směru byla tedy věc v zásadě uzavřena.¹³

Dne 16.8.2002 obdrželo Nejvyšší státní zastupitelství v téže záležitosti další podnět Národní protidrogové centrály ze dne 29.7.2002 č. j. NPC-1869/2002 týkající se stejného problému, v němž se mj. uvádí, že jde o rozšířený jev, popisuje se způsob provádění těchto testů i stanovisko odborného pracoviště, pokud jde o objektivitu těchto posouzení, z něhož vyplynula velmi nízká kvalita a vypovídací hodnota prováděných testů, s riziky vyplývajícími ze samotného použitého chemického činidla (není-li náležitě ověřeno příslušnou specializovanou laboratoří), které navíc z hlediska identifikace testovaných látek není specifické (reaguje na přítomné složeniny v širokém spektru a nespecifickou reakcí); navíc kromě těchto objektivních podmínek zpochybňujících test je i samotné hodnocení jeho vlastního výsledku velmi závislé na subjektivních vlastnostech, schopnostech a zkušenostech testujících. Dospívá tak k závěru, že toto laické testování je vlastně velmi nekvalitní a nebezpečnou službou, jejíž cíl je dosud pro pracovníky policie nepochopitelný. Údajně má jít o minimalizaci zdravotních rizik, jako by užívání extáze nebylo zdravotně rizikové samo o sobě a také je prý tato činnost vhodná k navazování kontaktů s klientelou. Podle názoru policie se ve skutečnosti jedná o vědomou podporu zneužívání návykových látek.¹⁴

k podněcování jiných osob k užívání drogy, ani není jiným šířením toxikomanie ve smyslu § 188a trestního zákona. Trestnost této činnosti nelze přitom dovozovat pouze ze skutečnosti, že se zaměřuje primárně na minimalizaci zdravotních rizik spojených s užíváním drogy. K této činnosti by totiž muselo přistoupit další jednání, z něž by např. vyplývalo, že užívání drogy sdružení schvaluje, či jej podporuje atd. O tento případ s ohledem na charakter informací rozdávaných letáčků nejde. Vzhledem k cílové skupině, k níž činnost směřuje, tedy zejména osobám, které již drogu užívají, či hodlají užít, je pak odpovídajícím způsobem upraven styl i výrazy užívané v textu letáčku, které také s ohledem na své zaměření se nezabývají pouze odražením potencionálních uživatelů. Z těchto okolností však nelze dovodit, že činnost Sdružení "Podané ruce" užívání drog podporuje. Naopak je zřejmé, že se snaží upozornit i na jejich negativní dopad, byť mírnější formou. Otázkou je sice účinnost jednotlivých testů, což však nemá vliv na trestní odpovědnost.

Lze se tedy domnívat, že testování drogy extáze i některé další části oznamovaného jednání, pokud by byly doplněny odlišnými texty letáčku, by mohly být šířením toxikomanie. O takovéto texty se v daném případě nejedná, když z kontextu celého jednání nelze vyvodit podezření z trestného činu šíření toxikomanie dle § 188a trestního zákona."

¹³ Analytický a legislativní odbor Nejvyššího státního zastupitelství se touto otázkou zabýval ještě jednou, v letošním roce, dospěl však k témuž závěru s tím, že pokud by byly získány nějaké poznatky v rámci zvláštní zprávy o poznacích k aplikaci ustanovení trestního zákona postihujících nedovolenou výrobu a držení omamných a psychotropních látek a jedů a šíření toxikomanie, již Nejvyšší státní zastupitelství zpracovávalo v první polovině letošního roku v součinnosti s nižšími státními zastupitelstvími na základě vládního zadání (zvláštní zpráva dosud nebyla projednána vládou), bylo by možno se k uvedenému problému vrátit. V poznacích shromážděných pro účely zpracování této zvláštní zprávy se ale žádné podobné poznatky neobjevil

¹⁴ Konkrétně:

"Vzhledem k tomu, že se neustále Národní protidrogová centrála potýká s již rozšířeným jevem v ČR, kdy jednotlivá preventivní nestátní zařízení na různých tanečních akcích pro mládež testují tablety extáze, žádáme o stanovisko, zda se v souvislosti s níže uvedeným jednáním nemohou dopouštět subjekty trestného činu šíření toxikomanie dle § 188a trestního zákona.

Aktivita v souvislosti s testováním probíhá tak, že při konání taneční akce pro mládež pracovníci různých preventivních sdružení zřídí stánek, ve kterém poskytují informace o drogách a taktéž provádí speciálním testovacím činidlem orientační testy zakázané drogy extáze. To tím způsobem, že zájemce o test si sám odškrábne nepatrné množství ilegálně zakoupené extáze, pracovník provádějící test tento vzorek zakápně speciálně připraveným chemickým činidlem. Dle zabarvení testovaného vzorku po přiložení barevného spektra orientačně detekuje, zda kontrolovaná tableta obsahuje účinnou látku MDMA nebo jí příbuzné látky. Pokud test ukáže pozitivní výsledek na přítomnost MDMA, je osoba, která požádala o test, informována o způsobu užití drogy tak, aby toto bylo "bezpečné". V případě, že test na přítomnost látky MDMA reaguje negativně, není užití tablety doporučeno.

STANOVISKO K TESTOVÁNÍ EXTÁZE - NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ

Přílohou tohoto požadavku na vydání stanoviska Nejvyššího státního zastupitelství byl právní názor vyslovený Okresním státním zastupitelstvím v Chrudimi ze dne 19.2.2002 sp. zn. Spr 79/2002, adresovaný řediteli Okresního ředitelství Policie ČR v Chrudimi, podle něhož rovněž nejde o trestný čin.¹⁵ V tomto stanovisku OSZ v Chrudimi svůj názor podrobně rozvádí a argumentuje zejména odbornou literaturou na podporu svého závěru, že popsané jednání nelze označit za žádný trestný čin, zejména nikoli za trestný čin šíření toxikomanie podle § 188a trestního zákona, a to v zásadě ze stejných důvodů, jaké již byly výše uvedeny - chybějící naplnění některého z formálních znaků této skutkové podstaty znamenající šíření toxikomanie.¹⁶ Takže státní zastupitelství, která se s touto problematikou v praxi setkala, se

Dotazem na pracovníky Ústavu pro toxikologii a soudní chemii v Praze bylo zjištěno, že speciálně vyráběné chemické činidlo, které je k detekci používáno, detekuje až kolem 400 různých chemických látek s tím, že se jedná skutečně o orientační detekci, jejíž výsledek je nutné potvrdit další odbornou expertizou, pro kterou již preventivní sdružení nejsou vybavena. Prezentace orientačních výsledků na barevném spektru vyžaduje vysokou odbornou erudovanost, aby nedošlo k mylné prezentaci orientačního výsledku. Samotná příprava tzv. Marquisova činidla, je velmi náročná, je nutné testovat samotný výsledný produkt Marquisova činidla, jehož životnost je kolem 48 hodin...".

¹⁵ Podle něj aktivisté (v tomto případě občanského sdružení K-centrum Pardubice), kteří hodlají testování provádět, "se touto činností nedopouštějí žádného trestného činu ani správního přestupku. Je proto možno podněty, resp. trestní oznámení, která by v budoucnu směřovala proti této činnosti, bez podrobnějšího šetření odložit s poukazem na to, že tato činnost postrádá jakoukoli společenskou nebezpečnost, a to za předpokladu, že aktivisté budou testování provádět způsobem a za podmínek, jaké již avizovali v tisku. Pokud se týká uživatelů drog, kteří k testování poskytnou vzorky, může být jejich jednání kvalifikováno jako přestupek podle § 30 odst. 1 písm. j) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, když předpoklad, že by konzument poskytl drogu k testování ve větším množství, a mohl by tak být tedy následně po zjištění realizován pro trestný čin podle § 187a trestního zákona, je možno mít za zcela nereálný...".

¹⁶ Uvádí se zde mj. následující:

"Za tzv. testování drogy extáze způsobem uvedeném v připojených mediálních produktech nelze postihnout osoby provádějící tyto testy v rámci činnosti občanského sdružení zapojeného do hnutí proti šíření drog. Takovou činností zřejmě nemůže být naplněna skutková podstata některého trestného činu, a to ani ve stádiu pokusu, přípravy či účastenství, ani případného správního přestupku. Vychází se zde z obsahu komentáře k trestnímu zákonu P. Šamala, F. Púryho a S. Rizmana, 4. přepracované vydání, 2001 C. H. Beck, k § 188a odst. 1 trestního zákona, str. 1015, vysvětlivka č. 5. Z citace druhého odstavce této vysvětlivky vyplývá, že "za podporu nelze považovat preventivní akce různých státních i nestátních organizací, při kterých je rozdáván zdravotnický materiál včetně injekčních stříkaček pro nitrožilní aplikaci, vysvětlovány zásady prevence u toxikomanů, poskytovány rady a poučení z hlediska hygieny a zdravotních zásad apod.". Uvedená citace komentáře k trestnímu zákonu v podstatě vylučuje právní kvalifikaci jednání spočívající v testování drogy před jejím užitím přímými konzumenty jako trestného činu šíření toxikomanie podle § 188a trestního zákona formou podpory ve zneužívání návykové látky. S ohledem na skutečnost, že držení malého množství drogy, když u případných předložení k provedení testu přímými konzumenty nelze předpokládat vzorek větší než jednu tabletu, tedy jednu dávku extáze, lze kvalifikovat pouze jako správní přestupek podle § 30 odst. 1 písm. i) zákona o přestupcích, nemohou se osoby provádějící testování dopustit ani trestného činu nepřežžení trestního činu podle § 167 odst. 1 trestního zákona. Případná jiná právní kvalifikace výše uvedeného "testování" drog nepřichází zřejmě v úvahu. I když tedy lze považovat aktivity sloužící zjištění, zda ta která konkrétní dávka drogy Extáze je životu a zdraví konzumenta nadměrně nebezpečná či nikoli, za velice zvláštní a máme pochybnosti o tom, zda tento experiment může přinést v boji proti drogám jakékoli kladné výsledky, není možné bez zákonného podkladu akceptovat jakoukoli případnou represi osob, které mají tzv. testování extáze provádět, a v jejím případě by zřejmě nezbylo než postupovat obdobně, jako mělo v obdobné věci údajně postupovat Městské státní zastupitelství v Brně, kde zřejmě došlo k odložení takové věci pro nepatrnou společenskou nebezpečnost takového jednání, v tomto případě ovšem dle stanoviska, že takový skutek není trestným činem ani správním přestupkem a poukazem na výše citovaný názor z komentovaného vydání trestního zákona. Lze zohlednit i publikované tvrzení autorů a příznivců myšlenky testování drogy extáze, pro kterou měla být v rámci dalších obdobných aktivit uvolněna i jistá částka ze státního rozpočtu, že i tato aktivita společně s dalšími má vést k přesvědčování uživatelů, aby extázi přestali brát, nikoli pouze k tomu, aby konzument před užitím věděl, že droga je "čistá" a tudíž mu jednorázová konzumace nemůže uškodit. Předpokládá se přitom, že zmiňovaná aktivita bude pod kontrolou policejních orgánů i v situaci, kdy nedojde k zásahům, a že tato situace může přinést jiné konkrétní poznatky pro boj se šířením drog."

spíše kloní k názoru (odvolávající se na komentář zejména k ustanovení § 188a trestního zákona), že se nejedná o trestný čin. Prokázat naplnění znaků jiné skutkové podstaty (upravující třeba zvláštní formy trestní součinnosti, jakým je např. nepřekážení trestného činu podle § 167 trestního zákona) nepovažují za reálné.

K bodům I. - II.

Úvodem je třeba obecně konstatovat, že podobné jednání, které představuje ověřování složení látky, zařazené mezi zakázané prostředky vymezené v ustanovení § 187 a násl. trestního zákona (ve vztahu k § 195 trestního zákona a k zákonu č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů) není a nemůže být **samo o sobě** beztrestné.

Proto jednání osob, které provádějí ověřování složení chemických látek známých jako tzv. droga extáze v souvislosti s jejím užíváním při hromadných společenských akcích, bude zpravidla vždy zakládat podezření ze spáchání některého z trestných činů zařazených v hlavě čtvrté zvláštní části trestního zákona určených k ochraně zájmu společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které vyplývá z nekontrolovaného nakládání s jedy, omamnými a psychotropními látkami, přípravky, obsahujícími omamnou nebo psychotropní látku a prekursory a z jejich i zneužívání, tedy podezření ze spáchání některého z trestných činů nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187, § 187a a § 188 trestního zákona či z trestného činu šíření toxikomanie podle § 188a trestního zákona. Je přitom lhostejné - z hlediska tohoto obecného pohledu na dispozice s látkami zařazenými v kategorii látek uvedených v citovaných zákonných ustanoveních - zda touto osobu je jednotlivec, či zda tak činí jako člen či zástupce některé z organizací, a to i případně organizací charitativního typu. Ani takové zjištění samo o sobě totiž nemění nic na faktu, že jde o činnost zakázanou (podle zákona č. 167/1998 Sb.).

Taková zjištění proto nelze pominout jen obecným poukazem na společenskou prospěšnost prováděných testů z hlediska ochrany zdraví samotných konzumentů. A to již jen proto ne, že - jak se správně uvádí i v materiálech předložených Národní protidrogovou centrálou - je velmi obezřetně nutno vážit..., právě to, do jaké míry vlastně takové testování může splnit alespoň tento jediný cíl, který by za určitých okolností bylo možno akceptovat jako žádoucí (když už by selhala všechna ostatní opatření proti tomu, jak šíření drog mezi veřejností zabránit). Lze se proto ztotožnit s názorem, že taková zjištění budou obvykle důvodem k tomu, aby policie - pokud se o něm dozví - zákonným postupem prověřila, zda v daném případě skutečně všechny zjištěné okolnosti případu odůvodňují závěr, že jde o jednání zcela beztrestné.

Mají-li být vyjádřeny zásady, které při tomto prověřování nutno vždy pečlivě zkoumat, lze vzhledem k povaze posuzované činnosti a závažnosti samotného jevu v obecné rovině (samozřejmě s omezením, že každý konkrétní případ může přinést i další jiné požadavky na zkoumání z hlediska případné trestní odpovědnosti testujících osob) stanovit příkladmo některá kritéria, podle nichž se bude pak posuzovat, zda tu trestní odpovědnost za některý z trestných činů nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů či pro trestný čin šíření toxikomanie spáchaný touto formou dána je, či zda může být (spíše výjimečně) vyloučena.

Trestní odpovědnost za takové jednání z pohledu uvedených trestných činů (nikoli však z pohledu možné trestní odpovědnosti za případně vzniklý následek na zdraví konzumenta, pro něhož byla látka testována, jak ještě bude dále uvedeno) by mohla být vyloučena tehdy, pokud by bylo náležitě prokázáno zejména, že:

- tuto činnost provádí osoba svou činností výhradně zaměřená na prevenci a pomoc osobám ohroženým toxikomanií,

STANOVISKO K TESTOVÁNÍ EXTÁZE - NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ

- která se prokazatelně a dlouhodobě podílí významným způsobem na preventivní či charitativní činnosti v oblasti boje proti drogám,
- provede-li toto ověření složení chemických látek výlučně na základě žádosti jednotlivého potencionálního uživatele a pouze pro jeho vlastní osobní potřebu ohledně dávky, která nepřesahuje držení množství drogy většího než malého,
- jedná přitom bez úmyslu rozšiřovat tímto způsobem zkoumanou látku mezi další osoby a ani s ní nenakládá žádným ze způsobů uvedených v ustanovení § 187 trestního zákona,
- upozorní současně potencionálního uživatele na možná rizika spojená s užitím této látky pro jeho zdraví i na společenskou nepřípustnost šíření a zneužívání omamných a psychotropních látek a jedů a
- tato její aktivita je motivována výlučně snahou snížit možné riziko vážného ohrožení zdraví nebo života konzumenta těchto látek, který o testování látky požádal.

Jde-li o činnost prováděnou nikoli jednotlivcem - fyzickou osobou - ale osobou jako členem či zástupcem některé z organizací i charitativního typu (např. jako je zmiňovaná organizace Sdružení "Podané ruce"), tedy vlastně "v zastoupení" této instituce, ani tento fakt sám o sobě neznamená, že jde o činnost beztrestnou. Ani tyto organizace nejsou povolány podle zákona k provádění podobných činností, a proto i jimi prováděná činnost tohoto charakteru nutně podléhá přezkoumání z pohledu příslušných ustanovení trestního zákona. Tento fakt je nutno zdůraznit proto, aby nebyl činěn zavádějící závěr, že postavení takového sdružení vylučuje možnost zkoumat povahu jeho činností v každém konkrétním případě zvlášť, jde-li o jednání, které obecně nelze považovat **a priori** za beztrestné.

Při zkoumání výše uvedených zásad (a samozřejmě dalších okolností případu, pokud tato nutnost nastane vzhledem k posuzovanému jednání v dané konkrétní situaci) bude nutno z hlediska podezření ze spáchání trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 trestního zákona vždy zejména vyloučit, že při testování nedochází ze strany testujícího k některé z forem dispozice s testovanou látkou uvedené v ustanovení § 187 odst. 1 trestního zákona.

Nebude-li tato okolnost dána, je nutno ještě mít na paměti, že v současném znění trestní zákon v ustanovení § 187a zakazuje bez povolení přechovávat omamnou nebo psychotropní látku nebo jed v množství větším než malém. Tento trestný čin (na rozdíl od trestných činů podle § 187 a § 188 trestního zákona) není sice vyjmenován mezi trestnými činy uvedenými v ustanovení § 167 trestního zákona, podle něhož se stíhá pachatel za nepřekážení trestného činu, ale nelze vyloučit, že by se tu testující osoba mohla dopustit event. některé z jiných forem trestné součinnosti. K vyloučení takové možnosti je proto nutno při posuzování těchto aktivit mít na zřeteli i ustanovení § 187a trestního zákona.

Nejčastěji bude přicházet v úvahu podezření z trestného činu šíření toxikomanie podle § 188a trestního zákona. K naplnění znaků tohoto trestného činu (přesněji lze spíše říci k vyloučení toho, že byly tyto znaky naplněny) je třeba zjišťovat, zda lze jednání testujícího podřadit pod některou z tam předpokládaných forem jednání, tj. že ten, kdo toto tzv. testování provádí, buď:

- svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu, nebo
- ho v tom podporuje, anebo
- kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje,

- zneužívání takové látky šíří.

Vzhledem k tomu, že jde o trestný čin úmyslný, musí nejen jednání samotné, ale i následek (kterým je u tohoto trestného činu ve své podstatě jediný cíl - **šíření drog**) být zahrnut pachatelovým úmyslným zaviněním. Postačí i zavinění v podobě úmyslu nepřímého. Právě z hlediska subjektivní stránky tohoto trestného činu je třeba chování testujících osob věnovat zvláštní pozornost, a to proto, že na rozdíl od trestných činů, u nichž lze subjektivní stránku snáze dovozovat již ze spáchaného jednání samotného, v tomto případě bude výsledné posouzení záviset i na zjištěných a prokázaných okolnostech daného skutkového děje a kauzálního průběhu z hlediska stránky **subjektivní**, konkrétně z hlediska **motivace** jednatelovy osoby. Navenek totiž, po objektivní stránce (v důsledku formy této nedovolené činnosti, jíž "testování čistoty" tedy v jistém smyslu vlastně kvality, a tedy i účinnosti drogy je), lze toto jednání zahrnout pod uvedené formy jednání, jež **směřují ve svém výsledku k šíření toxikomanie**. Protože trestní odpovědnost musí být prokázána ve všech znacích trestného činu, také zde platí, že i z hlediska subjektivní stránky (kde motivace, pohnutka v tomto případě hraje svou významnou roli) musí být prokázáno, že tu o šíření toxikomanie také skutečně jde.

Je známo, že toto tzv. testování drogy extáze, o němž se zmiňují všechny shromážděné materiály, má svůj určitý "řád" - průběh, ten je dokonce dopředu znám a celá "akce" podle něj má (alespoň údajně) v praxi také probíhat. Dokonce se k tomuto účelu někdy vydávají i různé tiskoviny v podobě letáčků, v nichž se uvádějí - a to mimo jiné a vedle informací o povaze, důvodech a možných výsledcích testování - i některé rady, které (samy o sobě) mohou být pojímány jako forma podpory těch, kteří se ještě nerozhodli drogu brát a mají ji vyzkoušet.¹⁷ Obsah těchto materiálů (alespoň pokud jsou k dispozici) není zpravidla takto jednostranný, obsahují též upozornění na nebezpečnost drog, informace o základních telefonních číslech první pomoci, spojení na zdravotnická zařízení a organizace působící v oblasti boje proti drogám atd., a proto i tyto okolnosti nutno v každém případě při hodnocení subjektivní stránky jednání testujícího brát v úvahu (samozřejmě v míře přiměřené jejich důležitosti pro posouzení věci).

Pokud se pak má právně posoudit skutkový základ, který byl zatím podkladem pro rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení v těchto věcech, lze dosud zjištěné skutečnosti ohledně této činnosti shrnout následujícím způsobem:

- šlo o činnost prováděnou členy (zástupci) nestátních organizací majících povahu občanských sdružení prezentujících se jako subjekty spolupůsobící preventivně v boji proti drogám a poskytujících pomoc toxikomanům,
- které neprovádějí jen tuto činnost spočívající v ověřování kvality drogy, ale působí též i dalšími formami v prevenci proti drogám,
- testování drog bylo prováděno (alespoň podle učiněných zjištění) s upozorněním, že výsledný test není stoprocentně kvalifikovanou laboratorní analýzou dané látky, a že jde jen o orientační ověření toho, do jaké míry je nebo není snad uvedená látka životu a zdraví jeho potencionálního uživatele nebezpečná,

¹⁷ Např. ze zajištěného letáčku zkoumaného ve věci, jíž řešilo Městské státní zastupitelství v Brně se uvádí v části "Pár tipů pro tebe":

"Pokud si chceš dát neznámou tabletku, vezmi nejdřív 1/2 a aspoň 1 hod. počkej, ber co nejmenší množství za co nejdelší dobu (např. 1/2 tabletky za dva měsíce), nekombinuj různé tabletky mezi sebou, nekombinuj různé drogy mezi sebou, nekombinuj drogy s alkoholem."
A vedle toho poslední ponaučení: "Párty je skvělá i bez drog - zkus to někdy!"

- a to (opět podle zjištění) pro anonymní osobu potencionálního uživatele, který - zjednodušeně řečeno - nebyl tímto způsobem přiváděn k droze, ale jehož droga přivedla k testujícímu,
- a navíc (a opět je to otázka případných skutkových zjištění) kromě upozornění vydávaných v podobě písemných materiálů (letáčků) využívaly uvedené organizace kontaktu s těmito osobami, o nichž předpokládaly že jsou závislé na droze nebo se již sami předtím rozhodly drogu užít, a proto samy přicházejí se žádostí o její otestování, k nabádání, aby s drogami přestaly a snažily se je zapojit do určitých aktivit (programů), jež jim k tomu mají být pomoci.

Takto zcela konkrétně popsané jednání, posuzováno v celém jeho kontextu, z něhož nebylo možno vytrhnout jen samotnou "technickou pomoc" toxikomanům (resp. blíže nezjištěným osobám přinášejícím "svou" drogu) spočívající v ověřování pravděpodobného složení látky, která má být jako droga použita, ale u něhož bylo třeba posoudit komplex všech činností prováděných jak při samotném testování, tak i z hlediska ostatního veškerého působení takové organizace, která prostřednictvím svých členů nejen prováděla uvedené testy, ale konala i další aktivity zaměřené do preventivní oblasti s cílem spolupůsobit pozitivně na drogové scéně, nebylo možno označit za trestný čin šíření toxikomanie podle § 188a trestního zákona, neboť nebyla prokázána subjektivní stránka tohoto trestného činu. Při posuzování konkrétních jednotlivých znaků skutkové podstaty trestného činu podle § 188a trestního zákona lze vyjít z obecně přijímaného výkladu:¹⁸

- svádí jiného ke zneužívání,
 "Při svádění a podporování jde v podstatě o jednání podobné návodu a pomoci ve smyslu § 10 odst. 2 písm. b), c), i když vzhledem k tomu, že osoba, která sama požívá návykové látky, se nedopouští trestného činu, nemůže jít o formu účastenství ve smyslu citovaného ustanovení, ale jedná se o přímé pachatelství trestného činu podle § 188a, zcela nezávislé na příp. pachatelství jiné osoby. Formy svádění zákon blíže nevymezuje, a proto mohou být jakékoli (např. může jít o přemlouvání ke zneužívání návykových látek, poučení příp. předvedení způsobu zneužívání určité návykové látky či o jinou formu vyvolání rozhodnutí o zneužívání takové látky). Povahu svádění by mohlo mít i schvalování zneužívání návykové látky, pokud by jím bylo sledováno vzbuzení rozhodnutí o zneužívání takové látky v jiné konkrétní osobě. Svádění totiž na rozdíl od podněcování nebo šíření musí směřovat k individuálně určené osobě..."
- nebo ho v tom **podporuje**,
 "Formy podporování také nejsou v zákoně blíže vymezeny. Podporování může být provedeno jak vůči osobě začínající se zneužíváním, tak i vůči osobě, která již návykové látky jiné než alkohol zneužívá, ve formě fyzické i psychické (intelektuální) - Fyzickým podporováním bude např. opatření takové návykové látky, opatření injekčních stříkaček, přivedení takové osoby do komunity, v níž je běžné zneužívání návykových látek, opatření bytu či jiné místnosti pro narkomana, kde může takovou návykovou látku nerušeně zneužívat, pokud je vedeno úmyslem podporovat v něm její zneužívání, apod. Podporování formou psychické pomoci je pak možno spatřovat v radě; utvrzování v předsevzetí zneužívat návykové látky jiné než alkohol apod. Za podporu nelze považovat preventivní akce různých státních i nestátních organizací, při kterých je rozdáván zdravotnický materiál včetně injekčních stříkaček pro nitrožilní

¹⁸ Použity citace z:

Šámal, P., Púry, F., Rizman, S.: Trestní zákon. Komentář. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2001, komentář k trestnému činu šíření toxikomanie podle § 188a trestního zákona, str. 1015-1016.

aplikaci, vysvětlovány zásady prevence u toxikomanů, poskytovány rady a poučení z hlediska hygieny a zdravotních zásad apod."

- anebo kdo zneužívání takové látky **jinak podněcuje**,
"Podněčováním ke zneužívání takové látky je třeba rozumět projev, kterým pachatel zamýšlí vzbudit u jiných osob rozhodnutí nebo náladu vedoucí ke zneužívání návykových látek jiných než alkohol. Nezáleží na formě projevu (ústní či písemná aj.). Podněcování se může stát přímo, nepřímo i skrytě (např. výsměšné poznámky nebo ironizování na adresu osoby, která nezneužívá takové návykové látky apod.). Na rozdíl od svádění zde není projev pachatele zaměřen na konkrétní osobu nebo osoby, i když i zde jeho snaha míří k vyvolání zneužívání návykových látek u těch, jimž je jeho projev určen."
- nebo zneužívání takové látky **šíří**.
"Šíření zneužívání návykové látky jiné než alkohol je jakékoli další jednání směřující k rozšíření zneužívání návykových látek jiných než alkohol (může např. jít o vyzývání osob, které látky již zneužívají, aby své postoje a návyky - tzv. drogovou kulturu - dále šířily mezi své vrstevníky apod.). Může být provedeno i formou schvalování spáchání trestných činů nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a 188 trestního zákona. Podobně jako podněcování směřuje vůči blíže nekonkretizovaným osobám. Podněcování nebo šíření může být provedeno jak ústním projevem, tak prostřednictvím tisku nebo jiného sdělovacího prostředku."

Je tu vymezen a vyložen okruh těchto čtyř znaků skutkové podstaty trestného činu šíření toxikomanie podle § 188a trestního zákona; a porovná-li se jejich popis i jejich rozbor s tím, co bylo uvedeno k **prokázaným aktivitám uvedených institucí** v těchto případech je zřejmé, že u žádného z nich nelze nalézt dostatečný důkaz o naplnění znaků subjektivní stránky tohoto trestného činu - zejména úmyslu, zcela konkrétně - jak bylo naznačeno již výše - **pohnutky** směřující k šíření toxikomanie. To ovšem vůbec nic nemění na faktu, že takový závěr lze učinit bezpečně až po náležitém zjištění všech skutečností důležitých pro rozhodnutí o věci, tedy takových skutečností, které bez důvodných pochybností (§ 2 odst. 5 trestního řádu) dovoluují tvrdit, že se o trestný čin šíření toxikomanie podle § 188a trestního zákona pro **nedostatek subjektivní stránky** nejedná.

Toto jednání je evidentně i za dané situace na samé "hraně zákona". Navíc nelze ani vyloučit excesy z jeho takto velmi úzce vymezeného rámce (kde prostor pro jakousi legalitu vlastně vytváří jen nedostatek trestněprávně postižitelné motivace, a to zase pouze a jenom v kontextu s dalšími okolnostmi, které nutno důsledně zjišťovat). Také nelze vyloučit ani zneužívání těchto aktivit k zastírání jiného jednání - skutečného šíření drog. **Tento problém proto nelze obecně označit jako jednoznačně pozitivní a legální aktivitu uvedených nestátních občanských sdružení, ale vždy půjde o otázku posouzení zcela konkrétního jednání, činnosti konkrétních jednotlivců, jejichž jednání musí být posuzováno vždy v každém jednotlivém případě zvlášť a na základě řádně zjištěného skutkového stavu.**

Pokud pak jde o posuzování vlastností (charakteru, kvality, složení) drogy extáze pomocí postupů, které byly popsány, k tomu je třeba ještě pro úplnost říci tolik:

Ze zjištěných poznatků vyplývá, že tyto aktivity mají (údajně) pomoci odradit alespoň některé toxikomany od použití látky, která **evidentně** za dané situace představuje nebezpečí pro jejich zdraví (spíše však i život) svým složením ne jako droga, ale jako chemická látka, představující nebezpečí intoxikace organismu v míře podstatě vyšší, než běžně konzumovaná droga. Samozřejmě, že i požívání drogy v její "nejčistší" podobě a pod sebelepší odbornou

kontrolou je už z principu škodlivé. Tato forma "prevence" poskytovaná tímto (mírně řečeno velmi sporným) způsobem také nezaručuje - a ani zaručit nemůže - absolutní a spolehlivý test, pokud jde o složení užívané látky.¹⁹ Stát se tu vzdal (a zcela správně a opodstatněně a je správné, že tomu tak stále je) možnosti, aby dohlížel sám na kontrolu "úměrného, přiměřeného" užívání "přijatelných", "dostatečně čistých" drog mimo sféru léčebnou, nebo možnosti, aby dokonce sám toto užívání kontroloval. Pokud tu ale stát "supluje", "zastupují" tyto nestátní organizace, které takovou "službu" poskytují s cílem (alespoň tak to prezentují) zabránit nejhoršímu - ztrátám na životech této ohrožené skupiny osob, závislých na drogách v té míře, že jsou ochotny riskovat i vlastní zdraví a život pro "potěšení" z použití drogy, která může být i zcela neznámé povahy a neznámého účinku, neznamená to, že jejich aktivita nepodléhá trestní represí jen proto, že se tento cíl tvrdí.

O případné trestněprávní odpovědnosti vždy rozhodují shromážděné důkazy. Protože - jak bylo uvedeno opakovaně - po objektivní stránce se jeví taková činnost podezřením z některého z vyjmenovaných trestných činů, je nutno nejprve takový důkaz buď opatřit, nebo jeho existenci vyloučit. Nelze proto v obecné podobě zaujmout stanovisko, že orgány činné v trestním řízení budou akceptovat beztrestnost tohoto jednání, aniž by svými postupy podle zákona nejprve objasnily skutečnou povahu takové činnosti z pohledu trestního zákona. A to tím spíše - zde nutno navázat na objektivní posouzení kvality zmiňovaných testů provedené odborným pracovištěm, na něž se odvolává Národní protidrogová centrála - že výsledek testování nejen nemusí nepřispět k záchraně života člověka, ale může naopak přispět k poškození jeho zdraví nebo i k jeho smrti. Tím, že bude tvrdit něco, pro co nemá oporu ve skutečnosti, protože není dostatečně specifický, je takřikajíc "bez záruky".

K bodu III.

Uvedené osoby (jednotlivci nebo tyto subjekty jako sdružení, organizace různého typu) musejí vzít v úvahu ještě další riziko těchto svých aktivit - svoji případnou trestní odpovědnost či spoluodpovědnost za možný následek užití takové látky pro zdraví konzumujícího, k němuž by v konkrétním případě, v němž ověření předložené látky z hlediska jejího složení provedly, došlo. Zpravidla by šlo o některý z trestných činů proti životu a zdraví zařazený v hlavě sedmé zvláštní části trestního zákona. Tu už by nebyl problém ani tak v subjektivní stránce - vzhledem k povaze testu, provádění činnosti, která je sama o sobě činností zakázanou, i jejich vlastní "odborné způsobilosti" k takové činnosti. Vzhledem k těmto okolnostem by - při prokázání příslušných dalších znaků objektivní stránky příslušného trestného činu - mohly naopak vzniknout o naplnění subjektivní stránky důvodné pochybnosti spíše jen zcela výjimečně.

Toto stanovisko se vydává podle § 12 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů.

Nejvyšší státní zástupkyně:
Mgr. Marie Benešová, v. r.

¹⁹ Na druhé straně ten je za dané situace nedostupný, neboť žádný z toxikomanů nepůjde a nepředloží svou tabletku extáze v národní referenční laboratoři pro testování a výzkum drog, a nebude se dožadovat přesného kvalitativního a kvantitativního rozboru chemického složení s popisem možných účinků v jejich vzájemné kombinaci. To vede zřejmě uvedené organizace k tvrzení, že vyvíjejí vlastně společensky prospěšnou činnost. Tato argumentace je možná, co do kvality testu bylo již poukázáno na jeho praktické možnosti; zmíněné tvrzení se nedá ale ani kvantifikovat - nelze prokázat, kolik životů takto bylo zachráněno a samozřejmě - aspoň zatím nejsou o tom poznatky - nelze ani prokázat, kolik jich naopak zachráněno nebylo. A kde možná test spíš přispěl k opaku, k ujištění konzumenta o menším riziku zneužití testované látky, než jaké pak skutečně nastalo. I odtud ta obezřetnost při posuzování "společenské prospěšnosti" těchto aktivit.

